Ára: 200 FORINT

74. évf. 3. szám 2019. február 15.
Ádár 1.10. 5779.

ÚJ ÉLET

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Elhunyt Baránszki Tibor, aki ezrek életét mentette meg a második világháború idején

Kilencvenhat éves korában elhunyt Baránszki Tibor, aki a második világháború idején Magyarországon ezrek életét mentette meg – közölte az MTI-vel az elhunyt fia, Forgács Péter szemészprofesszor.

Baránszki Tibort a New York államban lévő Buffalóban, saját otthonában érte a halál.

A második világháború idején a budapesti nunciatúrán (vatikáni nagykövetségen) dolgozott, és zsidó vallású honfitársait mentette. Áldozatos munkáját 1979-ben a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet a Világ Igaza kitüntetéssel ismerte el. Ez a legmagasabb izraeli állami kitüntetés, amely nem zsidó vallásúaknak adható.

Baránszki Tibor kassai kispapként Angelo Rotta pápai nuncius megbízásából vitte az oltalomleveleket az üldözötteknek. A Rákosi-rezsim koholt vádak – kémkedés és összeesküvés – alapján kilencévi börtönbüntetésre ítélte, de 57 hónap után, Nagy Imre hatalomra kerülésekor amnesztiát kapott. Állás nélkül, óraadó tanárként kereste kenyerét.

Baránszki Tibor *Fotó: otthonihegyek.blog.hu*

1956-os szerepvállalása után Olaszországon keresztül az Egyesült Államokba távozott, és Buffalóban telepedett le. Tanárként dolgozott, és kitartóan tevékenykedett a keresztény–zsidó párbeszéd előmozdítása érdekében. „Soha nem féltem” – mondta a róla szóló, Magyarországon Szent Jakab mennyei egyszerűsége címmel megjelent könyvben pár évvel ezelőtt.

Zsidó kitüntetést kapott Albert Speer lánya

A náci fegyverkezési miniszter gyermeke kilencéves volt a háború végén, később a jóvátételben vállalt szerepet.

Egy amerikai zsidó filantróp által alapított díjat adtak át a berlini képviselőházban *Hilde Schrammnak*, Albert Speer – Hitler főépítésze és fegyverkezési minisztere – lányának a jóvátétel területén végzett tevékenységéért.

Hilde Schramm
Fotó: Michael Sohn / Associated Press

A 82 éves nő az MTI közlése szerint az Obermayer German Jewish History Award elnevezésű elismerést vehette át, amelyet 2000-ben alapított a németországi nagyszülőktől származó Albert Obermayer mindazon nem zsidó németek tiszteletére, akik segítenek életben tartani hazájuk zsidó kulturális örökségét. Obermayert, aki 2016-ban hunyt el, az indította a díj megalapítására, hogy saját gyökereinek felkutatásához sok segítséget kapott nem zsidó németektől.

Hilde Schramm, aki mindössze kilencéves volt a második világháború végén, 1994-ben megalapította a Zurückgeben (Visszaadni) alapítványt, amelyből zsidó német nők kreatív terveit támogatja, főleg a kultúra területén.

Schramm alapítványa a német átlagembereket ösztönzi arra, hogy vizsgálják meg a tulajdonukban lévő kisebb tárgyak, értékek eredetét, és ha zsidóktól elvett javakat találnak, segítsék a jóvátételt. Mivel az apróbb tárgyak egykori tulajdonosainak felkutatása ma már lehetetlen, Schramm azt javasolja a tulajdonosoknak, hogy adják el az ilyen javakat, és ellenértéküket ajánlják fel az alapítványnak. Sokan megtartják a tárgyakat, és helyette jelképes adományt tesznek.

Hilde Schramm elsőként az apjától örökölt kétes eredetű festményeket bocsátotta áruba.

A kampány hatására németek százai tettek felajánlást a Zurückgeben alapítványnak, amely ennek köszönhetően félmillió euró (160 millió forint) összértékben több mint 130 zsidó nő projektjét tudta támogatni, köztük egy gyermekszínház alapítását, kiállítások rendezését, tánckurzusok szervezését, könyvek kiadását, filmek készítését.

A zsidó kulturális örökség ápolásán túl az alapítvány célja szertefoszlatni azt a nácik által terjesztett tévhitet, hogy minden zsidó gazdag volt, és azt a hiedelmet, hogy csak a náci elit profitált a zsidók kifosztásából.

Hilde Schrammot, aki valaha zöldpárti tartományi képviselő volt, könyveket írt és az oktatásban is dolgozott, már korábban kitüntették a Moses Mendelssohn-díjjal, amellyel a toleranciát hirdető embereket ismerik el.

Albert Speer lánya aktív más humanitárius területeken is, a görög pénzügyi válság idején a rászorulók megsegítésére szervezett programokat, a 2015/16-os nagy menekültválság idején pedig maga is befogadott menedékkérőket.

Speer a háború után 20 évet töltött börtönben háborús bűnökért. A nürnbergi perben elismerte erkölcsi felelősségét, de tagadta, hogy tudott volna a holokausztról. Ezen állítását sokan kétségbe vonják. Az építész-politikus 1981-ben halt meg Londonban.

ÜLDÖZVE ÉS ELÁRULVA

Horst Selbiger német újságíró leírja, hogyan élte meg 80 évvel ezelőtt Berlinben a hírhedt „birodalmi pogroméjszakát”, és arra hívja fel a figyelmet, hogy a kísértetét le kell győzni.

Selbiger 1928-ban született Berlin-Neuköllnben, egy zsidó fogtechnikus és felesége fiaként. Tizenévesen a Berlin-Mitte kerületi Hamburger Strassén álló középiskolába járt. 1938. november 10-én, az úgynevezett „birodalmi pogroméjszaka” utáni reggelen számtalan betört kirakatú üzlet és egy felgyújtott zsinagóga mellett vezetett el az útja.

A háború után Selbiger egy ideig az NDK-ban dolgozott a Neues Deutschland újságírójaként. 1964-ben Frankfurt am Mainba utazott, hogy tudósítsa a Német Szocialista Egységpárt napilapját az Auschwitz-perről. Onnan azonban nem tért haza, hanem utazási irodát nyitott Nyugat-Berlinben. Sok éve már – élő tanúként – iskolákat látogat, és beszámol a fiataloknak a Harmadik Birodalomban átéltekről. Egy könyve is megjelent a hitleri időkről (Verfemt, verfolgt, verraten – Törvényen kívül, üldözve, elárulva címmel). Az elején felszólítja az olvasókat: *Kérdezzetek, mert mi vagyunk az utolsó túlélők! Ha már nem leszünk, akkor minden csak papírra írt történelem marad!*

Selbiger 1928-ban töltötte be a 11. életévét. Akkoriban mindig a berlin-mittei földalatti-állomáson találkozott zsidó osztálytársaival. Egyedül soha nem mentek iskolába, mert tartaniuk kellett attól, hogy a Hitlerjugend tagjai csúfolják és megverik őket. A Hackescher piacnál csatlakoztak egy másik csoporthoz, és velük együtt siettek a zsidó középiskolába. Ez volt a mindennapi útvonaluk.

November 10-én viszont minden másképpen alakult.

Valami roppant a talpuk alatt: minden üzlet előtt a betört kirakatok üvegcserepe csillogott a földön.

A Rosenthaler Strassén volt egy zsidó áruház, ahol valakik mindent összetörtek, még a berendezést is!

Nagyon furcsa helyzet volt ez! Emlékszem egy hangszereket áruló boltra, felaprított pianínókkal és szétvert zongorákkal! – utalt Selbiger a gonosz, barbár rombolásra.

Az iskolánk mellett volt a zsidó öregek otthona. Matracok és tollak repültek a levegőben! Üvöltéseket lehetett hallani... A tanárok már vártak bennünket az iskola előtt, és azt mondták:

– Gyerekek, a lehető leggyorsabban menjetek haza, és ne nézzetek hátra!

Akkoriban Neuköllnben lakott a Selbiger család a Kottbusser Damm mellett, egy nagyon tágas lakásban. Az édesapja fogászati rendelője is ott volt.

Amikor hazaértem, azt vettem észre, hogy a névtáblánkra valaki zsidó csillagot mázolt. Az emeleten pedig azt írta valaki a bejárati ajtóra, hogy „Vigyázat, itt zsidók laknak!” Ez akkor történhetett, amíg én az iskolában voltam. Édesanyámnak potyogtak a könnyei! Apám meg egy szót sem tudott szólni...

Horst Selbiger

Amikor reggel felkeltünk, az előző esti pogromokról még semmit sem tudtunk. A szüleimet éppen úgy meglepték a történtek, mint a bátyámat és engem.

Másnap reggel Selbiger újra elment az iskolába. Látta, hogy a zsidó kereskedők megpróbálták fatáblákkal védeni boltjuk ablakait, mert a kirakatüvegeket betörték. A nácik parancsa értelmében a korábbi utcaképet sürgősen helyre kellett a kereskedőknek állítaniuk. Kaotikus volt a látvány.

Amikor befordultunk az Oranienburg Strasséra, füstoszlopra lettünk figyelmesek. Égett a csodaszép zsinagóga! Később hallottuk, egyedülálló eset lehetett Németországban, hogy egy rendőr pisztollyal a kezében kergette el a gyújtogatókat, így a tűzoltók meg tudták fékezni a lángokat. A rendteremtőt Wilhelm Krützfeldnek hívták, ő volt a kerületi rendőrkapitány. Ma emléktábla őrzi a nevét. Sok helyen SA-tagok ütöttékverték a bámészkodókat, de velük együtt verekedtek a Hitlerjugend-tagok is. A romok között az emberek használható tárgyak után kutattak. A legnagyobb kár a zsidó ékszerészeket és szűcsöket érte.

Selbiger édesanyjának csak úgy záporozott a könnye. Édesapja meg egyszerűen nem tudott megszólalni. Nem értette, hogy mi történik és miért. A szülők éppen úgy meglepődtek és féltek, mint a gyerekek. Nem értették a kegyetlenséget és a feléjük áradó gyűlöletet.

Másnap reggel újra mentek a gyerekek iskolába. A nácik megparancsolták, hogy a kereskedők állítsák helyre a megszokott utcaképet. Az üvegcserepeket is el kellett tüntetni, de a zsidó feliratokat is! A legtöbb izraelita kereskedőnek volt biztosítása, de elkobozták tőlük a szerződésüket. Összesen egymilliárd birodalmi márka büntetést szabott ki rájuk az állam „vezeklésként”!

A történtekről a tanáraik nem beszéltek. Az édesapja is csak hallgatott: tehetetlen volt. Még a saját gyermekein sem tudott segíteni. Sőt, szeretett hivatásának – fogtechnikai praxisának – feladására is rákényszerítették. Fillérekért árverezték el a fogászati berendezést, a labort. Fel kellett adniuk a nagy lakást. Egy úgynevezett „zsidó házban” másfél szobát kaptak. Az édesapja – kényszerűségből – munkásként dolgozott. És mindez szenvedésüknek, megaláztatásuknak a kezdete volt csupán...

Az osztályból csak Selbiger és egy társa élte túl a holokausztot.

(Der Spiegel Nr.16/14.4.2018)

Fordította és összeállította:
Benyó Marianna

9 770133 350099 19003

Feljelentést tett a Mazsihisz

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége egy súlyos pénzügyi – mintegy 122 millió forint értékű – bűncselekmény sértettjeként ismeretlen elkövető ellen feljelentést tett a Budapesti Rendőrfőkapitányságon.

Az ügy a Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga felújítását végző fővállalkozó egyik számlájának kifizetésével kapcsolatos: az eddigi adatok szerint a tettes vagy tettesek a számla kiegyenlítésének módját illetően megtévesztették a Mazsihisz gazdasági dolgozóit.

A Mazsihisz vezetése a bűncselekmény miatt nem csupán feljelentést tett, de azonnali belső vizsgálatot is elrendelt.

A bűneset nem érinti magát a beruházást, így a Rumbach-zsinagóga felújítása zavartalanul folyik. A Mazsihisz bízik a rendőri nyomozás sikerében, és mindent megtesz az anyagi kár enyhítése érdekében.

Olvasói levél

Tyúk vagy a tojás?

Hónapok óta ismételgetik a Hír TV-n és az Echóban a történetet, hogy egy jobbikos képviselő „megütött egy zsidó nőt, és még dicsekedett is vele”. Ha hússzor nem hallottam, egyszer sem, pedig nem vagyok megrögzött Hír TV-néző, még kevésbé echós.

Valamiféle álszentséget látok abban, hogy miután megütöttek egy hittestvérnőt Magyarországon, az esetet úgy adja elő a hírcsatorna, hogy kormánypárti körökben aztán ehhez hasonló az elképzelhetetlen. Mintha nem lenne mindegy, hogy milyen vallású az a nő, akivel megtörtént az eset, mert ha zsidó vallású, akkor az nagyobb bűnnek számítana, mint ha muszlim volna vagy roma származású vagy keresztény, akármilyen más. Ezt az érzetet kelteni a nézőben, már ez is álszentség.

A két kormányközeli médium most elveri a port a Jobbikon, amivel politikai tőkét kovácsolgat a koalíciónak, vagy csak szeretne. A CNN amerikai tévécsatorna nemrégiben felmérést tett közzé az európai és amerikai antiszemitizmus növekedéséről, amelyben hazánk az első lett, 19-20%-kal. A Tett és Védelem Alapítvány mérései szerint minimum 30%-on áll a statisztikai mutató idehaza. Hiszek nekik.

Így azt mondhatnánk, hogy a kormánypártoknak még jól is jött a képviselő cselekedete, mert van kire mutogatni, ők az okai a rossz szereplésnek a CNN által készített megméretésben.

Másfelől viszont ott van a szűnni nem akaró sorozozás. Pedig már többször azt hihettük, hogy na most már végre vége lesz. Leszedték a Soros-plakátokat az izraeli miniszterelnök érkezése napján, és azt hihettük, hogy ezzel fellélegezhetünk. Azóta azt tapasztaljuk, hogy inkább erősödik.

A Fidesz ne tudná elképzelni, hogy ezzel ő is hozzájárul a CNN által kimutatott eredményhez? Ezt nehéz elhinni, inkább a soron következő választások sikeressége érdekében mindent beáldoz, érzéketlen a következményekre. Paradox helyzet, hogy a két jobboldali néppárt azzal vádolja egymást, hogy ki az antiszemitább, miközben saját magát vétlennek tartja a felelősség kérdésében.

2015-ben találkoztam először a migránsbevándorlás problémájával egy Miskolc–Budapest IC-n, amikor valaki, mint kiderült, egy nyugalmazott rendőr, kérésem nélkül kifejtette, hogy a migránsok a gazdag amerikai zsidók propagandái miatt jönnek Európába, mert ezzel akarják megbosszulni Európát a holokauszt miatt. Főszervezőnek már akkor Soros Györgyöt nevezte a jól értesült kelet-magyarországi állampolgár. Próbáltam ellene érvelni azzal, hogy az USA és az EU szövetségesek, és semmi érdekük a nevezett gazdagoknak sem abban, hogy bárki összeugrassza a két szövetségest. (Főleg hogy mi is itt vagyunk még vagy félmillióan, de ezt nem mondtam.)

Akkoriban a migráns téma még nem fejlődött ki, inkább ijesztgetés szinten ment, és ez az utazási élményem azt sugallta, hogy a néplélekből jön a migránsveszély felturbózása, nem kormánypropaganda. A mindig nyerő párt azonban ráérez a néplélekre, és rá is játszik. Azt kell mondani a népnek, amit a nép hallani akar. Ennyi. Tehát tyúk–tojás problémáról van szó.

Most, hogy odáig elment a vádaskodás Soros György és az általa támogatott civilszervezetek irányában, hogy talán a nép már el sem hiszi, hogy mindezt Soros tervszerűen akarja megvalósítani, inkább csak prognosztizálja Európának, amire fel kell készülnie.

Mi meg csak nézhetjük az ismétlődő adok-kapokat a tévécsatornákon – aki még bírja nézni, láthatja-hallhatja, hogy újabbak jönnek elő, mint a karlendítési eset. A baloldal meg újabb magánvideókat ígér, amivel visszaló majd jobbra, hogy mik hangzottak el valahol, valamikor egy vélhetően fideszes prominens esküvőjén vagy más magánjellegű eseményen. Rá egy hétre az MSZP-s képviselő asszonynak fehér port küldtek, a rendőrség nyomoz.

Direkte a Hír TV-re kapcsolok, 2019. febr. 3., 16.45. Tollbamondással írom: antiszemiták lettek a baloldaliak is, a magyarországi zsidóság mindig a liberális és baloldali eszmékhez kötődött, nem gondolja az MSZP, hogy csalódást okoznak a zsidóságnak?

Beharangozó a Hír TV-n: a Főhősben – új műsor – antiszemita tüntetésekről összefoglaló lesz hétfőn, február 4-én, 21 órakor. Megy a zsidózás jobbról balra és vissza. Ki a nagyobb antiszemita, a bal vagy a jobb?

Jó hír: a „zsidóverő” jobbikos képviselő lemondott parlamenti mandátumáról. Fellélegezhetünk?

Szerényi Imre

Körzeti kitekintő

Pécs

A zsidó szabadegyetem legutóbbi programjában a hitközségi szeretetotthon múltjának, jelenének és jövőjének bemutatása szerepelt. *Sarlós Ilona* építészmérnök visszatekintett az intézmény építésének történetére. A munkálatok Hegedűs Ármin tervei alapján folytak, az épületet 1938-ban adták át rendeltetésének. A jelent *Goldmann Tamás* igazgató és helyettese, *Breitenstein Edit* mutatták be. Előadásukat vetített képekkel tették színessé. Elmondták, hogy főként a soá túlélői, idősek, betegek kapnak helyet, többségük két-három ágyas szobákban, és igényeik szerint étkezhetnek. Lehetőség van a szabadidő sokoldalú kihasználására: a Radnóti Miklós közösségi teremben érdekes előadásokra, kulturális műsorokra kerül sor. A szeretetotthon felvette a Dr. Szántó Károly nevet, tisztelegve egykori orvosuk előtt. Működik egy alapítvány is, mely feladatának tekinti az intézménnyel kapcsolatos tervek megvalósításának segítését.

M. E.

Bálint gazda életműdíjas lett

Szakmai életműdíjat kapott a 99 éves kertészmérnök, Bálint György, több más agrárszakember is komoly elismerésben részesült – közölte az MTI. Az agrárminiszter szerint fontos, hogy a díjak példaképeket állítsanak mások elé, hiszen motiváló mintákra mindenkinek szüksége van.

Az év agrárembere díjat 2014 óta adják át minden évben. Idén a szakmai zsűri *Ledó Ferencnek,* a FruitVeb Zöldség-gyümölcs Szakmaközi Szervezet elnökének ítélte a díjat.

Bálint György

Életműdíjat kapott *Bálint György* kertészmérnök és *Vancsura József,* a gabonatermesztők szövetségének (GOSZ) tiszteletbeli elnöke.

A díj fővédnöke, *Nagy István* agrárminiszter kiemelte: az elismerés felhívja az ország figyelmét a kitüntetettekre, méltó helyre emeli az agrárium rangját, miközben új lehetőségeket nyit meg előttük, hogy még többen megismerhessék őket, hiszen példaképekre, motiváló mintákra mindenkinek szüksége van.

„Magyarország egyik kitörési pontja a mezőgazdaság, ezért kötelességünk gondoskodni a folyamatos, minőségi utánpótlásról, és bevonzani a fiatal tehetségeket”, mondta a díj védnöke és a szakmai zsűri elnöke, *Gyuricza Csaba,* a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ főigazgatója.

Az év agrárembere díjat 2014-ben alapította *Mátrai Zoltán* címzetes egyetemi docens üzlettársaival, azzal a szándékkal, hogy felhívják a társadalom figyelmét azokra a mezőgazdaságban tevékenykedőkre, akiknek társadalmi szerepvállalása jelentős, kiemelkedő munkájuk mellett a közjóért is sokat tesznek.

2018-ban a szervezők tíz kategóriában keresték, első körben a 130 jelölt közül 90-en fogadták el a jelölést, és több mint 80 tagú szakmai zsűri vett részt a szavazásban, a közönség internetes voksolással választott a döntősök közül közönségdíjast – írták.

Az eddigi, összesen már 5 jelölés és zsűrizés alatt 48 kategóriában 144 döntőst választott a zsűri.

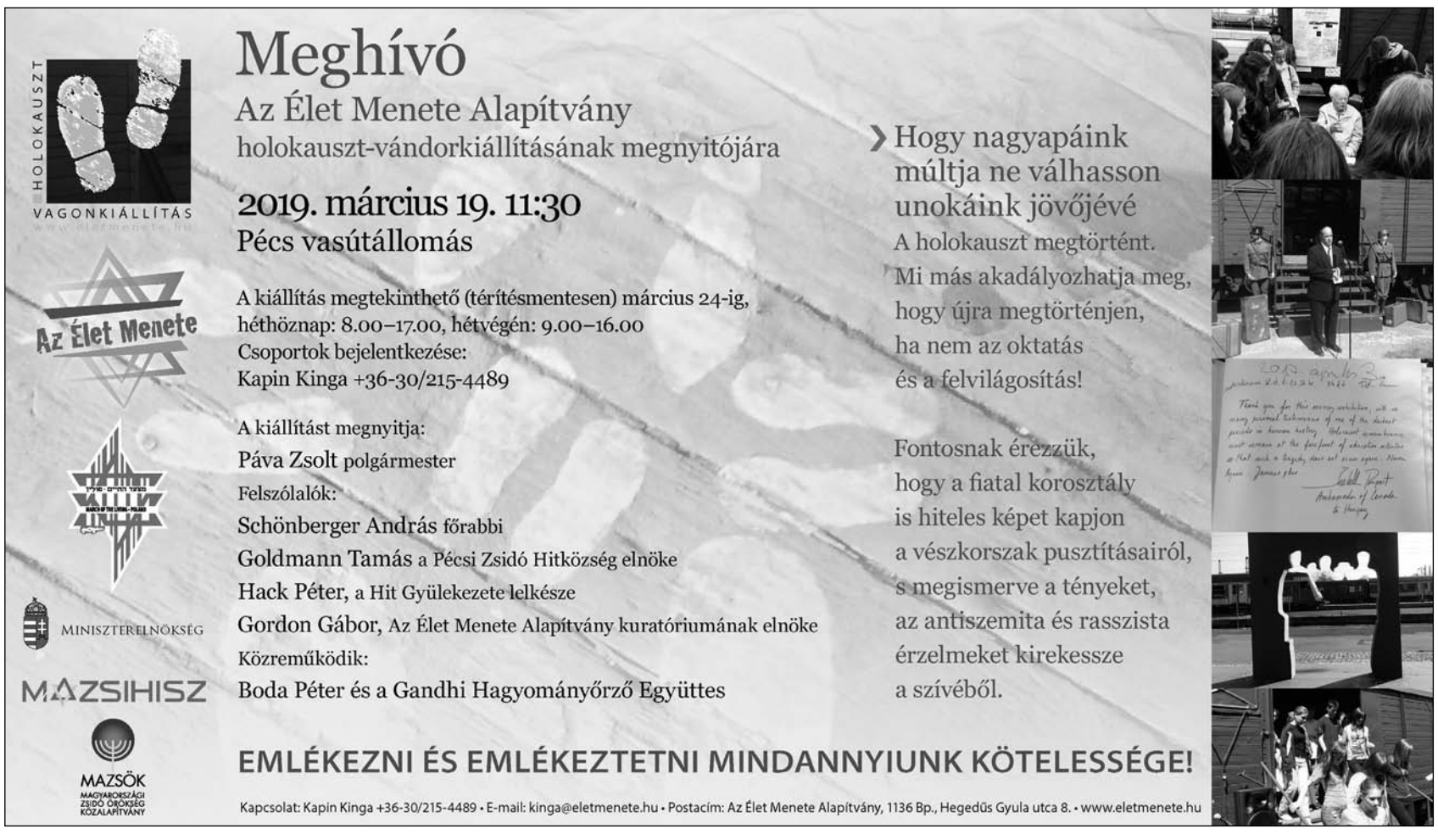

Kit (és hova) vezet a vezető rabbi?

A címek, rangok megjelölésének nagy kultusza volt már a régi osztrák–magyar monarchiában is, aztán a kommunista időkben zajló személyi kultusz idején is virágzott. Csupa főorvos, főmérnök, főelőadó működött mindenütt. Nem is szólva a szintén ausztrohungáriai oberrabiner és oberkántor megszólításokról. Ezeket a címeket én soha nem tartottam sokra, így a vezető rabbi elnevezést sem látom másnak, mint öntömjénezésnek.

Már jó ideje olvasom az Új Életben és más sajtóorgánumokban is a Köves Slomó „áldásos" működéséről szóló híradásokat. Mivel volt „szerencsém" egyszer személyesen találkozni vele, szeretném megosztani ezt a különösebb örömmel nem járó eseményt azokkal, akiket érdekel.

Előtte azonban szeretnék reagálni egy-egy külföldi (és talán magyar) médiában is elmondott, leírt nyilatkozatára, mert van, ami személyesen is érint.

Az Izraelben adott interjú egyik mondatában Köves ruhakereskedőnek nevezi Heisler Andrást. Tudom, nincs szüksége arra, hogy én a védelmére keljek, mint ahogy Deutsch Róbert főrabbinak sem volt, mégis kiálltam mellette Naftali Kraus támadásai idején, s most kitérnék Heisler Andrásra is. Gyermekkora óta ismerem. Ő nálam fiatalabb, nővérével, Katival együtt jártam Zoldán bácsi talmud-tórájába. Szüleiket is ismertem már gyerekkoromban, és később is.

Tudom, hogy Heisler András már gyermekként zsidó környezetben, zsidó normák szerint zsidó életet élt, ellentétben Kövessel, aki 15 éves koráig azt sem tudta, hogy zsidó, és hogy az mit jelent. Van, amit azóta sem tanult meg ebből. Azt például, hogy a munka tudomásom szerint a zsidó vallási tanításokban sem szégyen. Amúgy a „ruhakereskedő" elnök egy cég vezetője volt, amely formaruhákat forgalmazott. Ehhez felkészültség kellett, mint ahogy a rabbisághoz is az kell, és azt nem kizárólag a könyvekből kell meríteni, mert nem csak a betűk tesznek egy vallási vezetőt vallási vezetővé. Köves bizonyára szerencsés volt, és a szülei érdeme, hogy nem kellett dolgoznia, amíg jelenlegi tisztségéig eljutott. Mögöttem például nehéz munkásévek állnak, tizenéves koromban már fizikai munkát végeztem Izraelben, mert áldott emlékű édesanyám nem tudta egyedül biztosítani a megélhetésünkre és a tanulásomra elegendő anyagi hátteret.

Bizonyára ha netán engem említene a cikkében Köves, cukrászlegénynek nevezne.

Az (is) voltam, nem szégyellem. Hadd hívjam fel Köves figyelmét arra, hogy Heisler András a Mazsihisz világi vezetője. Nem rabbi, nem talmudtudós, ezt nem is állítja magáról. Sőt azt sem, hogy történész! Legfeljebb „csak" ismeri a történelmet.

A világi irányzatú vezetéshez a magas fokú talmudi tudás nem is szükséges, arra ott állnak mellette a rabbitestület tagjai, akiknek a vallási vezetés a feladatuk. Régen a hitközségi vezetők nagy része gyáros, értelmiségi, üzletember volt. Voltak köztük orvosok, jogászok, iparmágnások, később vállalatigazgatók, és a tudásukat, a tapasztalataikat a közösség szolgálatába állították. A talmudi tudást nem tőlük várta el a hitközség. Mással szolgálták a hitélet zavartalan működését.

Most pedig hadd írjak az egyetlen, nagyon rövid találkozásunkról. Ezt sem a legkedvesebb élményeim közt tartom számon. Gondolom, ő sem szívesen emlékszik vissza néhány perces beszélgetésünkre, melyet nem is igazán neveznék beszélgetésnek.

Egy rabbiavatás a „nem létező zsidó életben" a lubavicsiak bejövetele előtt. A képen Domán Ernő, Schweitzer József, Scheiber Sándor és Schwarcz Mór főrabbik.

Forrás: Fortepan

Történt jó néhány évvel ezelőtt, hogy itt, a városomban a lubavicsi szervezet meghívott egy előadóestre, tudva, hogy Magyarországról származom, bizonyára érdekel egy onnan idelátogató rabbi beszámolója az ottani zsidó életről. Udvariasan elfogadtam a meghívást, bár biztos voltam benne, hogy a szóban forgó rabbi nagyon kevés olyat mondhat nekem a magyar zsidó életről, amit ne tudnék. Hát itt tévedtem. Érdekes dolgokat hallottam Kövestől. Többek közt azt, hogy

a Dohány utcai zsinagóga nem egy működő templom, csupán egy turistalátványosság.

Hallottam tőle azt is, hogy Magyarországon nem volt zsidó élet, amíg ők (a lubavicsiak) oda nem mentek. Itt már fészkelődni kezdtem a székemen, és csupán azért nem szóltam közbe, mert mellettem ülő feleségem és fiam azt mondták, ha egy szót is szólok, ők azonnal hazamennek. Mindössze egyszer szóltam egy szót, amikor Köves hirtelen nem talált meg egy angol kifejezést, és azt félhangosan magyarul mondta. Ekkor bemondtam a megfelelő angol szót. Így aztán tovább hallgattam a valótlanságokkal teli beszámolót, no meg a valóságot is, miszerint Köves tizenévesen édesapjával elment a Dohány templom előtt, és megkérdezte, mi az. Fogalma nem volt a zsidóságáról. Ilyen és hasonló, szépen kiszínezett adatokkal, valamint további rágalmakkal, valótlanságokkal teli kinyilatkoztatását végighallgattam, majd utána négyszemközt megszólítottam, bemutatkoztam, és megkérdeztem, hogy bizonyos állításait mire építi. Tehát ha a Dohány utcai zsinagóga nem működő templom, akkor mondja már meg nekem, hogy három hónappal korábban én hol is imádkoztam elő egy szombaton? Hebegő kis mondvacsinált válasza után, melyben utalt az imádkozók alacsony létszámára (amúgy 120-an voltak azon a szombaton a Dohányban), tovább kérdeztem. Most arról, hogy mivel zsidó élet Magyarországon csak azóta van, amióta a lubavicsiak megérkeztek (akikről a magyar zsidóság a jövetelük előtt nagyon keveset vagy semmit nem hallott), akkor én és kortársaim miben is nőttünk fel? Mert úgy tudtam, hogy zsidó életet éltem kántor édesapám és vallásos édesanyám házában. Megmondtam Kövesnek, hogy ilyen alaptalan állításokkal ne fűszerezze a mondandóját, mert mindenütt találhat egy sándorgyurit, aki tudja az igazságot, és szóvá is teszi.

Én a lubavicsi irányzatot Izraelben egy nagyon hasznos, pozitív tömörülésnek ismertem. Amerikában már nem igazán volt ez az érzésem irántuk, de még ez is jobb, mint amit a magyarországi működésükről tudok, hallok, látok. Erősen megkérdőjelezhető „elsöprő" sikerük a megfelelő helyeken való hízelgések eredménye. De meddig? Az egyetlen nagy látványosság, amit kínálnak, a Nyugati téri chanukkázás, amit szintén nem tartok mindig pozitívnak. Nem, nem kell elbújnunk, titkolnunk az ünnepeinket, de valahogy nem érzem szükségét annak, hogy csak azért is megbénítsuk a város egyik közlekedési gócpontjának a forgalmát, „kiérdemelve" a környező lakosság és a nagy többség fokozott ellenszenvét.

Amerikában, ahol már sokkal régebben működik a vallásszabadság és a demokrácia, itt, a városunkban a chanukkai menóra a zsidó közösségi centrum előtti téren áll, esténként más és más templom vagy zsidó szervezet képviselői gyújtják meg a lángokat, a közlekedés megbénítása nélkül.

Az említett Nyugati téri dolog mellett még mi is van? Épületek kisajátítása jó összeköttetések révén, a többi zsidót kirekesztő, leszóló doktrínák hangoztatásával.

Mert ugye csak az ortodoxia zsidó, de abból sem a Kazinczy, csupán a chábád,

melynek egyik fontos tantétele, hogy (N. K. után szabadon) a holokauszt Isten büntetése volt az engedetlen, vallástalan zsidók ellen, megérdemeltük, ezért miért is csinálunk ilyen nagy ügyet ebből. Mondja ezt nekem és nektek egy olyan ember, akinek erről csupán annyi fogalma van, amennyit néhány könyvből szerzett. Hamis történészek hamis adatait elfogadó, gerinctelen viselkedés ez. Csupán még azt magyarázza meg nekem Köves, hogy a Tóra minden törvényét betartó, szigorúan vallásos életet élő zsidókat miért deportálták és ölték le milliószámra?

Ja, a nácik, nyilasok és más bérenceik nem voltak olyan válogatósak zsidókérdésben, mint Köves.

Befejezésül ennyit: jól néztünk volna ki, ha magyar zsidókként Köves „bevonulására" vártunk volna, hogy zsidóként éljünk. Szomorú, hogy egy ilyen személy hangadó lehet, szószólója egy mozgalomnak, mely nélküle talán sokkal hasznosabban működhetne. Talán anyagilag kevesebb sikerrel, de mégis hasznosabban. Remélem, előbbutóbb mindenki átlátja majd a (kit is? hova is?) vezető rabbi nem minden szempontból áldásos tevékenységét.

Sándor György kántor
Indianapolis, USA

Abraham Skorka rabbi: mit tanultam Ferenc pápától?

Abraham Skorka argentin rabbi, professzor és Ferenc pápa régi barátok. Együtt írták Az égről és a földről című könyvet, amikor Jorge Mario Bergoglio még Buenos Aires-i érsek volt. Skorka rabbi alábbi cikke az America nevű jezsuita lapban jelent meg.

Februárban barátommal, Ferenc pápával együtt részt veszek a „Világkonferencia az emberi testvériségért" vallásközi találkozón, melyet az Egyesült Arab Emírségekben, Abu-Dzabiban rendeznek. A tanácskozás a vallási vezetők közötti együttműködés keretrendszerének létrehozására törekszik a béke és az emberi szolidaritás megvalósulása érdekében.

Mindig kiemelten fontos volt számomra a vallásközi párbeszéd. Ennek jelentőségét mentoromtól, Marshall T. Meyer rabbitól, a híres Abraham Joshua Heschel rabbi tanítványától tanultam. Először húsz évvel ezelőtt találkoztam Jorge Mario Bergoglióval, amikor segédpüspök volt Buenos Airesben. Felismertük a másikban a társat a vallások közötti párbeszéd iránti elkötelezettségben. A következő években számos szívélyes beszélgetést folytattunk, melyeket mindketten nagyon fontosnak és átformáló erejűnek találtunk.

Miközben készültem az abu-dzabii találkozóra, feltettem magamnak a kérdést: a későbbi Ferenc pápával folytatott párbeszéd miért volt olyan erős hatással mindkettőnkre? Beszélgetéseink hogyan léptek túl a felszínes információcserén és váltak mély lelki és személyes élményekké? Hogyan alakultak úgy, hogy megtestesítették azt, amit Ferenc pápa „a barátság útjának" nevezett [2014. május 26-án, Jeruzsálemben, a Hechal Shlomo Központban mondott beszédében – *a szerk.*], melyen a zsidók és a katolikusok a II. vatikáni zsinat óta járnak?

Először is tudatosan Istent helyeztük eszmecseréink középpontjába. Beszéltünk Istenről, és arról, hogyan lehet közelebb kerülni hozzá. Kölcsönösen meg akartuk ismerni a másik istentapasztalatait. Ez mindkettőnknek azt a bizonyosságot adta, hogy Isten kísér minket utunkon.

Az, hogy az Istennel való kapcsolatunkat tartottuk a középpontban, még alázatosabbá és nyitottabbá tett minket egymás iránt. Ahogy Ferenc pápa megfogalmazta *Az égről és a földről* című könyvben, melyet közösen írtunk: „A párbeszédhez szükség van arra, hogy csökkentsük az ellenállást, kitárjuk otthonaink ajtajait, és melegséget ajánljunk fel." Megértettük, hogy Isten mindannyiunkat a saját képére és hasonlatosságára teremtett, lehetővé téve számunkra, hogy meglássuk az ő képmását egymás arcában, ahogy egyre jobban megnyitjuk szívünket egymás előtt.

Emellett soha nem próbáltuk meggyőzni – vagy megtéríteni – egymást. Ahogy Ferenc pápa rámutatott: „Mindennek az alapja a teljes bizalom volt, és (...) az identitásunk egyikünk számára sem volt alku tárgya. Ha nem így lett volna, nem tudtunk volna beszélgetni. Az alakoskodás lett volna... És egyikünk sem próbálta meg áttéríteni a másikat." A bizalom légkörében „párbeszédünk szabadon szárnyalt" – idézte fel Ferenc pápa, amikor megmutattam neki e cikk tervezetét. A másik vallási integritásának tiszteletben tartása valójában segített nekünk együtt tanulni. „A vallásos életem gazdagabb lett a [Skorka rabbi – *a szerk.*] magyarázatai által, sokkal gazdagabb" – jegyezte meg a barátom.

Ferenc pápa és én is megértettük, hogy a jelen kor feladatai – a közös erőfeszítés a béke megteremtéséért, az éhínség enyhítése, az ökoszisztéma pusztulásának megállítása – sürgetőek. A zsidókat és a keresztényeket évszázadok óta elválasztó nézeteltéréseken és érezhető különbözőségeken túl sokkal fontosabb a közös etikai alap, melyen osztozunk a Biblia által, és ami lehetővé teszi, hogy együtt munkálkodjunk.

Fontos volt, hogy megpróbáltuk megérteni a másik vallási identitását az adott vallás keretei között, valamint megosztani egymással aggodalmainkat. Emlékszem Ferenc pápa fájdalmára az antiszemitizmus miatt. „A keresztény nem lehet antiszemita" – többször is kijelentette ezt a pápasága alatt. Azt is elmondta [2015. október 28-án, amikor fogadta a Zsidó Világkongresszus tagjait – *a szerk.*], hogy „a zsidók támadása antiszemitizmus, de Izrael Állam megtámadása is az antiszemitizmus egyik formája", mert „Izraelnek minden joga megvan ahhoz, hogy biztonságban és jólétben létezzen".

Az idősebb és a fiatalabbik testvér

Bár Ferenc pápa ezeket a nézeteit az emberi jogok, valamint a zsidó nép és hagyomány mély tisztelete – és nem a barátságunk – nyomán fejtette ki, az a képessége, hogy együttérez mások fájdalmával, nagy ajándék, ami gyakran gazdagította párbeszédünket.

Végül pedig nagyra becsültük a különbözőségeket. Megértettük, hogy istenkáromlás lenne, ha megengednénk, hogy a különbségek, még ha meg is nevezhetők, elválasszanak minket, akik Isten gyermekei vagyunk és testvérek. A párbeszéd szükségszerű korunkban. Ferenc pápa egyszer azt írta nekem, hogy „a béke magja, miután elvetették, nem pusztul el. Imádkozva és követve a szeretet parancsát, ki kell várnod az idő eljövetelét, amely kedvez a növekedésének".

Ez az az üzenet, melyet szeretnék elvinni Abu-Dzabiba. A törekvés a hiteles barátságra és a békére párbeszédet folytatva – nem egy ábránd kergetése. Valójában ez az emberi létezés rendeltetése.

(Forrás és fotó: Americamagazine.org)

Magyar Kurír (sza)

Hogyan próbáltak az etióp zsidók segíteni a holokauszt alatt?

1943 augusztusában, amikor a náci népirtás már teljes gőzzel folyt, az etióp zsidók az ország uralkodójához, Hailé Szelasszié császárhoz fordultak, és arra kérték, fogadja be az üldözött európai zsidókat és segítse letelepedésüket az etiópiai zsidó falvakban.

Korábban az Etiópia felett 1936 és 1941 között uralkodó fasiszta diktátorban, Benito Mussoliniben is felmerült, hogy az olasz zsidókat Etiópiában telepíti le, de végül elvetette ez ötletet. Abban az időben a helyi közösség mintegy 50.000 tagot számlált, és főleg Gondar megye falvaiban éltek, írja a Jpost nyomán a zsido.com.

Az afrikai menekülő útvonalról annak idején a palesztinai brit mandátumterület legjelentősebb lapja, a Palestine Post (a mai Jerusalem Post elődje) is beszámolt: „A zsidók abesszíniai bevándorlásának lehetőségéről tárgyalt Etiópia egyik minisztere az Agudath Israel szervezet két vezetőjével Londonban. A falasa (etióp zsidó) közösség egyik vezetője elmondta, hogy szeretnének segíteni az európai zsidóságon, és várják őket falvaikban.” A lap úgy értesült, hogy az országába 1941-ben visszatérő uralkodó, akit a megszálló olasz csapatokat elűző britek segítettek vissza trónjára, érdeklődését és támogatását fejezte ki a terv iránt, és megemlítették, hogy már 1500 görög menekült érkezett Abesszíniába, köztük a thesszaloniki zsidó közösség tagjai.

A császár számára, akit az etióp hagyomány Salamon király leszármazottjának tekint, és hivatalos címe szerint „Júda hódító oroszlánja”, fontos volt országa zsidó közössége, és szimpatizált a cionista mozgalommal is. 1936-ban Jeruzsálembe is ellátogatott, és ott készítette elő az olasz hódítás elleni diplomáciai ellenlépéseket. Szelasszié baráti viszonyt ápolt a meggyőződéses cionista Orde Wingate-tel, aki a brit hadsereg különleges alakulatának, a Gideon Force-nak volt a parancsnoka, mely alakulat komoly szerepet játszott a fasiszták kiűzésében.

A tárgyalások fontos résztvevője volt Harry Goodman, az ortodox Agudath Israel világszervezet képviselője, aki a Jewish Weekly hetilapot vezette, és rádióüzeneteket küldött a náci megszállás alatt élő zsidóknak. Az olasz megszállás alatt az etióp zsidók is sok üldöztetésnek voltak kitéve, de az ország felszabadulása után elérkezettnek látták az időt, hogy távoli hittestvéreik segítségére siessenek. Sajnálatos módon addigra már nem sok lehetőség volt a távozásra a náci uralom alá került zsidók számára, és a befogadási akció nem válhatott valóra.

Akkor ők mentettek volna, most őket mentik *(A képen: alija Izraelbe)*

A névmagyarosító vármegyei ügyész

Nekem nem tetszik sem az önként(?), sem a kényszerből vállalt névváltoztatás. És mindegy, hogy zsidó, szlovák, román, német vagy más eredetű az illető, ilyen esetben ugyanis szerintem az egyén szabadságjoga(i) sérül(nek), hiszen őseitől származó eredeti nevét átírja a hatóság, hogy aztán az új névre hallgató polgárt követő nemzedékek valamelyike már nem is tudja a család egykori nevét...

Ez jutott eszembe, amikor a Magyar Zsidók Lapja egyik 1939-es számában azt olvastam, hogy 1824-ben a Veszprém vármegyei ügyész, bizonyos Kocsi-Sebestyén Gábor volt az első névmagyarosító. (Mentségére legyen mondva, szándékát zenebaráti elismerés vezérelte.)

Úgy történt a névadás – írja dr. Boda Ernő –, hogy a veszprémi Zenetársaság meghívta Almádiba Rosenthál Márkus kompozitort, hogy „mutassa be zenei tálentumát”. Nagy siker volt, egy kritikus úgy méltatta a neves hegedűművész előadását, hogy „sem azóta, sem előtte a magyar nemzet szívét soha senki jobban el nem találta. A zenei gondolatok, eszmék, ötletek és érzések magyarságát soha senki a hang erejével tisztábban és világosabban meg nem fejtette.”

A Kozma utcai sírkertben

A hegedűvirtuóz előadását követően az ügyész pohárköszöntőt mondott „a szép magyar nóták szerzőjére”, és lelkesen hozzátette, „ezentúl a neve is legyen magyar..., éljen Rózsavölgyi!”

Még okirat is született ezen alkalommal, a vármegye urai az almádi szőlőskertben „nyomban hites bizonyságlevelet állítottak ki, immár Rózsavölgyi Márkus hegedűvirtuóz úrnak, magyar zenénk remek compositorának”.

Volt még az ügyész pohárköszöntőjében egy idézésre érdemes mondat: „A művész ezentúl ne idegen, ne jövevény, ne csak vendég legyen, mindenkor úgy jöjjön hozzánk, mint aki az apai házhoz, az ő jó testvéreinek környezetébe szokott visszatérni.”

A csárdás, a verbunkos zene atyja, Rózsavölgyi Márk 1848 januárjában hunyt el. Jókai Mór a lapjában, az Életképekben búcsúzott a „szívvelbeszélő hangok” szerzőjétől. Petőfi búcsúverse is megjelent ebben a lapban.

Politzer Tamás

A szatmáriak várost alapítottak Amerikában

Az első ultraortodox város egyúttal az a város is, ahol a legnagyobb a magyar származásúak aránya Amerikában.

Hivatalosan is létezik immár Palm Tree, Amerika első ultraortodox városa, az új év első fejleménye a zsidó világban. A város neve olyan, mintha egy floridai beach elnevezése volna, Pálmafának fogják hívni, a dolog magyarázata azonban az, hogy a Pálmafa név Teitelbaum rabbira kíván emlékeztetni, az ő nevének tükörfordítása: Teitelbaum, Pálmafa, Palm Tree. A település előző neve Kiryas Joel volt, mert az első szatmári rebbét Teitelbaum Joelnek hívták. Ő maga is a történelmi Magyarországról indult, és bár a cionizmus legnagyobb hatású és leghevesebb ellenzői közé tartozott, a deportálást 1944-ben mégis csak a Kasztner-vonat utasaként kerülhette el, vagyis egy cionista mentési kísérlet kedvezményezettjeként. New Yorkban építette újra közösségét. Palm Tree maga is New York államban található.

A függetlenségét kivívó városnak 25 ezer lakosa van, itt él a legtöbb magyar származású ember Amerikában, és ez az ország egyik legszegényebb települése is. A szatmári chászidok még az ultraortodoxián belül is a leginkább elzárkózó ágat képviselik, a legzártabb közösségek közé tartoznak.

Nemsokára az ugandai zsidóknak is saját női rabbijuk lehet

Egy kis ugandai közösségnek pár éven belül saját női rabbija lehet, amennyiben Shoshanna Nambinak sikerül megkezdenie tanulmányait az egyik reformirányzathoz tartozó izraeli rabbiképző intézetben.

Shoshanna Nambi egy kis ugandai zsidó közösségben nőtt fel, ahol dalokat és tórai történeteket tanított a fiatalabb gyerekeknek, miközben az ifjúsági szervezetnek is aktív tagja volt. Miután héberül is elkezdett tanulni, Nambi számára egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy rabbi szeretne lenni. Bár a csoport egyenlőségen alapuló elveket vall és a konzervatív irányzathoz tartozik, nem mindenkinek volt egyértelmű, hogy egy nő is lehet rabbi.

Nambi számára azonban ez az értetlenség inkább ösztönzésként hatott, és ez volt végül is az egyik kiváltó oka annak, hogy beiratkozzon egy rabbiképző intézetbe. Szerinte a közösségének igenis szüksége lehet különböző nemű vezetőkre, és az embereknek el kellene fogadniuk, hogy nők és férfiak egyaránt lehetnek rabbik. Nambi egyébként úgy látja, hogy az Uganda keleti részén lévő Mbalében élők már nyitottak arra, hogy női rabbijuk legyen.

Az ugandai zsidó közösség – amelyet abajudajának neveznek – gyökerei a 20. század elejére nyúlnak vissza, amikor is az egyik helyi vezető a Biblia elolvasása után úgy határozott, hogy a judaizmust tekinti a hozzá legközelebb álló vallásnak. A kétezer fő nagy része amerikai konzervatív rabbik segítségével tért be a zsidóságba a 2000-es évek elején. Az Izraeli Ortodox Főrabbinátus éppen ezért nem is ismeri el zsidónak az ugandai közösség tagjait.

Nambi családjában a nagyszülei kezdték el a judaizmus gyakorolását, és közeli rokonsága a mai napig így tesz. Ennek ellenére a fiatal nőnek egyáltalán nem volt egyszerű dolga, hiába jelentkezett ugyanis a reformirányzathoz tartozó jeruzsálemi Hebrew Union College (HUC) rabbi szakára, elutasították, mivel hébertudása nem volt megfelelő.

Így aztán az utóbbi egy évet a szintén jeruzsálemi Pardes Intézetben töltötte, ahol hébert és hagyományos zsidó szövegeket tanult. Kilencéves lányát viszont nem vihette magával, így Emunah rokonoknál maradt Ugandában arra az időre. Nambi szerint ez egy igen nehéz időszak volt mindkettőjük számára.

Idén nyáron Nambi viszont már megkezdhetné tanulmányait az HUC rabbiképzőjében, jelenleg azonban még visszajelzésre vár izraeli vízumkérelmének elbírálásával kapcsolatban. Az ugandai közösség tagjainak nehézséget okoz, hogy Izraelbe utazhassanak, az izraeli belügyminisztérium ráadásul a múlt hónapban közölte, hogy nem ismeri el zsidóknak a közösség tagjait bevándorlás (alija) céljából. Nambi nagyon csalódott a döntés miatt, és a konzervatív vallási mozgalom is tiltakozott ellene.

Shoshanna Nambi

Nambi azt reméli, hogy a helyzet hamarosan megváltozik, de ehhez szerinte nekik is egy kicsit többet kell tenniük. Mindenesetre izgatottan várja, hogy visszatérjen Izraelbe, és elkezdhessen végre rabbinak tanulni. Azzal viszont tisztában van, hogy amikor a közösségének Ugandában olyan problémákkal kell megküzdenie, mint a tiszta víz és az áramellátás hiánya, akkor nem valószínű, hogy egy teljes állású rabbit meg tudnának majd fizetni.

Kibic

IZRAELI SZÍNES

Hadüzenet a poligámiának

Bíróság elé állíttatná a többnejűségben élő beduin családfőket az izraeli igazságügyi minisztérium főigazgatója. A beduinok szerint azonban megkérdőjelezhető a kormány motivációja.

A többnejűség ugyan törvényellenes Izraelben, ennek ellenére az országban élő beduinok körében még mindig igen népszerű ez a hagyomány, melyet szükségesnek tekintenek a népességnövekedés szempontjából. A beduin férfiak nagyjából 35 százalékának van egynél több felesége.

A beduin vallási vezetők ugyanis a tilalom ellenére tartanak esküvőket már házas férfiaknak. Ezért a beduin gyerekek közel 40 százaléka él poligám családban, több ezer beduin nő pedig egyedülálló státusszal van hivatalosan regisztrálva az illegális esküvők miatt.

A sok csador között elvész... a férj

Izrael most megpróbál véget vetni ennek a hagyománynak, az igazságügyi minisztérium először állíttatna bíróság elé többnejűséggel meggyanúsított beduin férfiakat. A minisztérium főigazgatója, *Emi Palmor* azt nyilatkozta, hogy szándékában áll betartatni a törvényt, azonban megpróbálja ezt a beduin közösség tagjainak hozzájárulásával tenni. Palmor elmondása szerint két éven keresztül tanulmányozta a problémát, és beduin aktivistákkal együtt dolgozott ki végrehajtási tervet.

A beduinok egy része viszont azt állítja, hogy az izraeli kormányok éveken keresztül csak elhanyagolták és diszkriminálták őket, a jelenlegi intézkedés pedig kizárólag a népességnövekedésük megfékezését szolgálja, illetve a közösségük tagjait akarja bűncselekménnyel megvádolni. Az izraeli igazságügyi minisztérium kampányát többen is kritizálták, köztük olyan beduin nők, akik amúgy ellenzik a poligámiát. Szerintük ugyanis megkérdőjelezhető a kormány motivációja és a kampány választások előtti időzítése.

A muszlim vallású beduinok Izraelben megközelítőleg a népesség 2,7 százalékát teszik ki. A többségük, nagyjából 250 ezer fő a Negev-sivatagban él, de a beduinok nagyobb létszámban az ország északi részén is megtalálhatók.

ÁP/Kibic

A palesztin segélyek őstörténete

Az Isaiah Leo Kenen, az amerikai zsidó szervezet, az AZCPA (mai nevén AIPAC) alapítója magánlevéltárából előkerült, elfeledett dokumentum szerint nem Trump az első amerikai elnök, aki nagy összeget kíván fordítani a közel-keleti probléma megoldására.

Az eredeti amerikai terv szerint – az európai Marshall-tervhez hasonlóan – a közel-keleti menekültprobléma megoldására az USA az arab országoknak és Izraelnek 50-50 millió dollárt utalt át. Pontosabban az arab országoknak szánt pénzt az ENSZ-nek utalta. Az összeg a menekültek befogadására szolgált (lakás, munkahely, képzés stb.).

Ezen összegen felül az USA még 53 millió dollárt utalt át az arab országoknak közvetlenül, „kétoldalú technikai együttműködés” címszó alatt.

Ezen segélyek mai összértéke másfél milliárd dollár.

A dokumentumból kiderül, hogy az Amerikai Egyesült Államok az első világháború utáni török–görög lakosságcserét vette a rendezés alapjául, már csak azért is, mert azt is ők finanszírozták.

Izrael, amely 850 ezer menekültet fogadott be (Irakból, Jemenből, Szíriából, Líbiából, Tunéziából, Egyiptomból és Marokkóból), nem minden nehézség nélkül, de beolvasztotta őket a társadalomba. És ezzel a menekültkérdés lekerült a napirendről.

Jordánia, ahova a legtöbb palesztin menekült érkezett, Szíriával ellentétben aláírta az USA-val a segélyegyezményt, és nagy vonalakban be is tartotta. (Jordánia az egyetlen arab állam, amely állampolgári jogokat adott a palesztinoknak.) Ennek ellenére még ma is vannak palesztin menekülttáborok az országban, nem beszélve a többi arab államról.

A palesztin segélyezés lebonyolítására alapított ENSZ szervezetet, a UNRWA-t 1949-ben alapították, és 1950-ben kezdte meg működését.

1960-ban bejelentette, hogy tevékenysége véget ért, de az arab országok nyomására az ENSZ meghosszabbította a mandátumát, amely most is tart.

Leharblog

A szíriai Yarmuk menekülttábor, Aszad csapatainak „látogatása” után

Áldozati oltárt építettek a Szentély-aktivisták

Hiába építettek új áldozati oltárt a Biblia leírása alapján, a jeruzsálemi városháza megtiltotta a kétezer évvel ezelőtti, a római rombolás előtti szokások újrateremtésén fáradozó Szentély-aktivistáknak, hogy a város bármely nyilvános terén valódi állatáldozatot mutassanak be.

Nem hajthatták végre az eredeti micvát, az élő állat nyilvános megölését és feláldozását sem, csak egy már halott bárányt vihettek föl frissen elkészült oltárukra. „Majd csodálatosabb oltár is készül, de egyelőre ez áll rendelkezésünkre, és ha megnyílnak a kapuk, készek vagyunk felmenni vele a Templomhegyre” – közölte *Samson Eboim*, egy régi harcosuk a Háárec szerzőjével, *Nir Hasszonnal*.

Egyelőre az óváros kívül, a Habonim parkban állították fel a 9 méter hosszú és 2,5 méter széles oltárt, melynek elkészítésekor halachikus engedményeket is tettek, pl. nem tartották be azt az ókori előírást, hogy csakis a természetben talált kövekből és fémeszközök felhasználása nélkül készíthető. Így aztán készen kapható kőtéglákból építették meg az áldozatok ősi helyszínét.

A Szentély-aktivisták fanatikus, a múltat újraálmodó csoportja már több mint egy évtizede hajt végre állatáldozatokat peszách előtt, de eddig egy ideiglenes faoltárt használtak ehhez.

Izraelinfo

Digitális egészségügy Izraelben

Az önvezető autózás és a kiberbiztonság mellett Izrael a digitális egészségügyben is szeretne vezető szerepet betölteni a csúcstechnológia nemzetközi piacán.

A forradalmi vívmányok mindig különböző tudományos területek határain jelennek meg. A jövő egyik iparága a digitális egészségügy, amely adatbázisokra, mesterséges intelligenciára és konnektivitásra épít. Eszközparkja és technológiája a beteget helyezi középpontba betegségmegelőző készülékekkel és személyre szabott kezelésekkel. Javítja a beteg–orvos kommunikációt és csökkenti a félreértések lehetőségét.

Izraelben az állam a digitális egészségügy területén is ösztönzi a kutatás-fejlesztést és az innovációt annak érdekében, hogy a találmányok és a jobb diagnózisok életet mentsenek, vagy jelentősen javítsák az életminőséget.

Márciusban Izrael elindított egy 1 milliárd sékeles (275 millió dollár) projektet, amely az egészségügy digitális rendszerének fejlesztését szolgálja. A kormányzat azt várja a programtól, hogy a külföldi vállalatok izraeli cégekkel alapítsanak partnerséget, és a jövőben közösen fejlesszenek majd.

Az izraeli orvosok évek óta használnak digitális platformokat a páciensek egészségügyi adatainak tárolására. Az új program az eddig titkosított információkat teszi hozzáférhetővé; természetesen a megfelelő nyilatkozatok elfogadása után. Az állam a német szoftveróriással, az SAP-val együttműködve önkénteseket von be a programba, akiknek az egészségügyi adatait továbbítja egyetemi kutatóknak és gyógyszergyártó vállalatoknak. Az adatokat a gyógyszerkutatás területén és a személyre szabott kezelések kiterjesztésében használják.

A legnagyobb technológiai vállalatok már most is jelentős szerepet vállalnak az iparágban. (Többnek Izraelben van kutatás-fejlesztési központja.) A Google platformokat fejleszt az adatok rendszerezésére. Az Apple a hordozható szenzorok területén piacvezető, gondoljunk csak az iWatch-ra. Az Amazon a J. P. Morgannel és a Berkshire Hathawayjel (Warren Buffet befektetési alapja) hozott létre egészségügyi fejlesztésekkel foglalkozó vállalkozást.

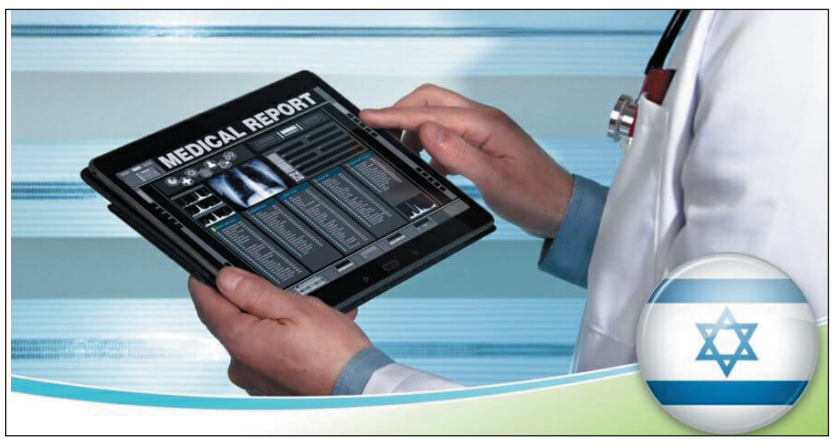

Izraelben több mint 450 egészségügyi vállalat működik a digitális egészségügyben. A startupok többsége ugyan még a kezdeti fázisban van a digitális egészségügy területén, de már több olyan cég is létezik, amelyik több tízmillió dollárt ér. Ezek közül a legnagyobbak vagy big data alapú megoldásokat kínálnak egészségügyi szolgáltatóknak, vagy pedig mesterséges intelligenciát használnak.

Izraeli Nagykövetség

A rák a vezető halálok

Az izraeli halálesetek körülbelül egynegyedét rák okozza, derült ki a statisztikai hivatal jelentéséből.

A második leggyakoribb halálok a szívbetegség (15,3%). A halálesetek csupán 4%-át teszik ki a közlekedési balesetek, öngyilkosságok és gyilkosságok.

Izraelben 2016-ban 43.966 civil halt meg, ez a számadat a lakosság 0,5%-át jelentette abban az évben. A halottak 49,4%-a férfi, míg 50,6% nő volt. A halottak 81%-a 65 év feletti volt (66%-uk 75 év felett, 38%-uk 85 év felett volt). Hat százalékuk 45 év alatti, míg 1,3% egyévesnél fiatalabb csecsemő volt.

A jelentésben említett további halálesetek: fertőző betegségek – a halálozások 5,8%-át tették ki abban az évben, cukorbetegség és stroke – 5,2% mindkét kategóriában.

A 2016-ban elhunyt férfiak 92,6%-a halt meg rák következtében, az elhunyt nőknél ez 74,1%.

A férfiak körében a leggyakoribb rákos megbetegedések a hörgő- és a tüdőrák (a rákos halálozások 24,1%-a), a vastagbél- és a végbélrák (11,2%), valamint a hasnyálmirigyrák (9,1%) voltak.

A nők körében a leggyakoribb rákos megbetegedések az emlőrák (a rákos halálozások 20,9%-a), hörgő- és tüdőrák (11,7%), valamint a vastagbél- és a végbélrák (10,8%). A férfiak között a harmadik leggyakoribb halált fertőző betegség okozta (5,7%).

A nők körében a harmadik leggyakoribb halált fertőző betegségek okozták (5,9%), melyet a cerebrovascularis betegségek (5,6%) követtek. A betegségtől független külső halálok a férfiak között a negyedik, a nőknél pedig a nyolcadik a sorban.

A gyermekeknél (5–17 év) külső okok (25,9%) és a rák (22,2%) okozták a legtöbb halált. A 18–24 éves fiatalok között szintén külső okok (54,2%), míg a 25–44 éves korosztályban a rák okozta a legtöbb halált, akárcsak a 45–64 éves korcsoportban. A 85 éves és annál idősebb korosztálynál a halálesetek leggyakoribb oka szívbetegség (19,3%) volt.

ujkelet.live

Haynal Imre – halálsápadtan, de mindenre elszántan

Haynal Imre egyike volt azoknak, akiknek nevéhez nem fűződik semmilyen különös, a történelemkönyvekbe is bekerült esemény, és akikről éppen ezért hajlamos megfeledkezni a hálásnak nevezett utókor. Egyike volt azonban azoknak is, akik ember módjára tudták átélni a 20. század közepének vérzivataros évtizedeit – ez pedig egyáltalán nem kevés. Súlyos mulasztás volna, ha hagynánk, hogy az idő kirostálja a magyarok emlékezetéből alakját és „életművét". Bátor volt, magyar hős.

„Magasztalnak sokan, Egészség Bajnoka!
De csak én ismerlek-láttalak –
45-ben egy egész nép halálos ágya mellett
férfiasan, híven, segítve –
Írtál írt, bármennyit a szívre,
a legcsodálatosabb szert enyimnek
akkor – Kolozsvárt – írtad, Imre!
Ezért vagyok, köszönve és köszöntve,
híved örökre"

1956. aug. 21.
Illyés Gyula

Milyen embernek kell lenni ahhoz, hogy a kor egyik legnagyobb magyar költője így dedikálja ajándékba küldött könyvét? Haynal Imre nem volt hétköznapi egyéniség, annyi bizonyos.

Haynal Imre 1892. november 12-én született Besztercén, egy Bethlen Gábortól kapott nemességére büszke, katolikus vallású magyar családban. Miután a besztercei német tannyelvű evangélikus gimnáziumban érettségit tett, édesapja nyomdokaiba lépve beiratkozott a kolozsvári egyetem orvosi karára. A diploma előtt álló Haynal az első világháború idején társaihoz hasonlóan megkapta a behívóját, tisztjelöltként kellett egy menetzászlóaljban a galíciai frontra vonulnia. 1915-ben lediplomázott, majd újra a fronton találta magát, immár tiszti beosztásban. Egyaránt harcolt a keleti és az olasz fronton, majd a háború után szemtanúja lett az összeomlásnak. Ugyan hamar el tudott helyezkedni – 1919-től a Budapesti Tudományegyetem Bonctani Intézetében dolgozott *„díjtalan gyakornok"* fizetési osztályban –, szembesülnie kellett szülőföldje elvesztésével. A trianoni béke után a nemesi családból származó Haynal vagonlakóként élt Budapesten.

Szakmai tehetsége azonban segítségére volt – a bonctani intézetből ugyanis az egyetem belgyógyászati klinikájára került, Korányi Sándor kezei alá, aki a fiatal orvos mentora, tanítómestere lett. Haynal orvosi és tudományos karrierje folyamatosan ívelt felfelé. Ezekben az években ismerkedett meg a magyar szellemi élet nagyjaival, Illyéssel, Németh Lászlóval, Tamási Áronnal, Márai Sándorral, Szabó Lőrinccel és Szekfű Gyulával. Egyedül magánélete nem volt felhőtlen: felesége mellett ugyan haláláig kitartott (egy fiuk született, aki 1956-ban Svájcba emigrált), mégis nyílt titok volt, hogy viszonyt folytat egy angol diplomata feleségével.

Haynal tettekkel is bizonyította, hogy komolyan gondolja hitvallását

Az igazi *„beérkezést"* azonban nem budapesti évei jelentették Haynal számára, hanem az a pillanat, amikor 1940-ben kinevezték a visszatért kolozsvári egyetem orvosi kara belgyógyászati tanszékének élére. Az itt töltött éveit tartotta a legboldogabbaknak, bármennyire vészterhesek is voltak ezek az idők. Az újdonsült professzor így fogalmazta meg ars poeticáját: *„Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy a gondjaimra bízott tanszék és klinika hármas hivatását minél jobban teljesíthesse: jó orvosokat képezzen, a betegeket korszerűen és meleg szívvel gyógyítsa, s a tudományos kutatást megteremtse. […] S ezen hivatás teljesítésében nem fogok nemzetiség szerint megkülönböztetést tenni. Erre a munkára Erdély minden hivatott fiát felhívom, magyart és székelyt, románt és szászt, hogy testvéri együttműködésben olyan légkör keletkezzék, amely egyedül biztosíthatja a »kisebbik haza« és népeinek boldogulását s ennek a klinikának virágzását."*

Fotó: Balaton József / MTI

1944-ben elkövetkezett az az idő, amikor Haynalnak tettekkel is bizonyítania kellett, hogy komolyan gondolja hitvallását – ő pedig nem habozott. Nem sokkal a német megszállás után nekrológot írt elhunyt mesterére, Korányi Sándorra emlékezve, akit néhány évvel korábban származása miatt eltávolítottak az orvosi pályáról. E cikke akkoriban politikai tettnek, a humánum melletti kiállásnak számított. Amikor pedig a zsidótörvények betartását kérte rajta számon a kormányzat, Haynal – mint az orvosi kar dékánja – így válaszolt: „A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium azon »tanácsát«, hogy zsidókat ne avasson doktorrá, mint illetéktelent és törvénytelent, nem fogadta el azon indoklással, hogy tanácsra nem szorul."

És a hétköznapokban? A légiriadók alatt, a német megszállástól felbátorodott nyilasok provokációi közepette? Haynal önfejűsége senkivel szemben nem ismert kompromisszumot. „Bátran kiállt az üldözöttek mellett, és százakat mentett meg a megsemmisüléstől. Kolozsvári klinikájának kapujában egyedül szállt szembe a félrevezetett fiatalság százaival, akik zsidó hallgatóit akarták kiűzni. A halálsápadt, de mindenre elszánt professzor előtt a tüntetők meghátráltak" – emlékezett vissza egyik tanítványa, Gráf Ferenc nekrológjában mestere 1944-ben tanúsított bátorságára.

„Arra emlékszik-e Professzor Úr, hány ember életét mentette meg?"

Egy másik tanítvány, Láng István gyászbeszédében a következőképpen fogalmazott: *„Arra emlékszik-e Professzor Úr, milyen időket éltünk akkor? Háború volt. SAS-behívók. Nyilasok. Légiriadók. Bombák. Aknák. Emlékszik azokra az éjszakai osonásokra légiriadó idején, mikor szirénák vijjogása, ágyúk dörgése között szabadon be lehetett jutni a deportálandókkal telt kijelölt házakba, amikor az őrök is óvóhelyre bújtak. Amikor lehetett gyógyszert vinni, recepteket írni, pár biztató szót mondani és írni hamis orvosi bizonyítványokat? Emlékszik, mikor mondta nekem: »Ne féljetek hippokratészi eskütöktől, adjátok annak szellemében nyugodt lelkiismerettel a hamis orvosi bizonyítványokat az emberi tisztesség nevében, a könyörületesség nevében, az Isten nevében egy olyan világban, amelyben a gonoszság és bűn a törvényesség álarcát vették magukra.« Szavait szó szerint idéztem, belém vésődtek.*

Arra emlékszik-e Professzor Úr, hány ember életét mentette meg? Most nem azokra gondolok, akiknek mint orvos mentette meg az életét. Hisz az emberi élet mentése minden orvos professzionális kötelessége és mindennapos feladata. Azokra gondolok, akiknek Haynal Imre, az ember mentette meg az életét. Emlékszik, a háború legválságosabb napjaiban mennyien jöttek, nők, férfiak, gyerekek, egy szál ruhában a puszta életüket hozva, a klinikán menedéket kérve. Emlékszik, hogy ezek között civil ruháért könyörgő szökött katonák és köztük saját orvosai is voltak? Mindenkinek jutott egy tányér meleg étel, egy rongyos matrac, takaró. Mind életben maradtak."

Jellemző a professzor körültekintésére, hogy arra is gondolt: mi van, ha valamelyik ápolónője – katolikus apácák – kikotyogna valamit a klinikán folyó embermentő tevékenységről. Ennek érdekében Márton Áron gyulafehérvári püspököt hívta el szentmisét tartani, aki szentbeszédében – Haynal kívánságára – dörgedelmes szavakkal ecsetelte, hogy háborús körülmények közepette a *„fecsegés"* is szörnyű bűn.

Ellenállt a német kiürítési parancsnak, végül szókimondása vetett véget karrierjének

Haynal ellenállt a német kiürítési parancsnak, a kolozsvári egyetem ott maradt, ahol volt – egészen addig, amíg a szovjetek és a románok 1945-ben másként nem döntöttek. Haynalnak nem sikerült megőriznie a magyar egyetemet Erdély számára. Ehelyett viszont megkapta a budapesti egyetem II. belgyógyászati klinikájának vezetését, ahol újra elkezdhette orvosi, tudósi és oktatói iskolateremtő tevékenységét. Ebben olyannyira sikeres lett, hogy az általa vezetett intézményt hamarosan *„Haynal-klinika"* néven emlegették. A Rákosi-korszakban nem esett bántódása, noha véleményét sohasem rejtette véka alá. *„Miniszter asszony – mondta például egy fogadáson Ratkó Annának –, ha ön engem elvtársnak nevez, a szavaknak nincs többé értelme."*

Szókimondása azonban véget vetett karrierjének. Mivel nem volt hajlandó *„ellenforradalomnak"* nevezni az 1956-ban történteket, sőt kitartott a *„forradalom"* megnevezés mellett, 1958. februárban kényszernyugdíjazták. Ezt sohasem heverte ki. Levélben fordult Kádár Jánoshoz annak érdekében, hogy újra praktizálhasson, az MSZMP első titkára azonban így válaszolt neki: *„Ha Ön ebben a rendszerben oktatói tisztséget vállalt, nem volt joga ahhoz, hogy tanítványai lelkét mérgezze, akik ennek az államnak serdülő polgárai."* Maradt tehát a magánorvosi praxis, amely ugyan magas életszínvonalat biztosított számára (még úgy is, hogy többeket, így állítólag Gerő Ernőt is, ingyen kezelt), a lelki sebek azonban nem hegedtek. Klinikáján dolgozó tanítványai hamarosan szétszóródtak az országban, *„életművének"* nem maradt kézzelfogható nyoma. Halála pillanatában, 1979 februárjában neve csak igen keveseknek mondott valamit.

1989–90 után persze ismét lehetővé vált Haynal Imréről nyilvánosan beszélni, érdemeinek megfelelően méltatni őt. 1993-tól felsőoktatási intézmény is viselte a nevét, a XIII. kerületi Szabolcs utcában működő Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem. Az egészségügyben és a felsőoktatásban egymást követő sorozatos átszervezések valamelyikének azonban ez az elnevezés is áldozatul esett. Felvetődik a kérdés: megengedheti-e magának a magyar társadalom, hogy megfeledkezzen egy ilyen életútról? Valóban csak egy rövidhírt ért meg, amikor Haynal Imre 1998-ban posztumusz megkapta a Világ Igaza címet? Nem az ilyen egyéniségekre kell-e különösen felhívni a figyelmet, ha olyan társadalmat szeretnénk felépíteni, amely szembeszáll mindenfajta totalitárius ideológiával?

***

A sorozat a Nemzeti Emlékezet Bizottságának segítségével készül.

Irodalom

Ilyen volt Haynal Imre. Az ember és az orvosprofesszor bemutatását válogatta és összeállította: Domahidy Miklós. Bern, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, 1989.

Csornai Emil / Mandiner

Lázár Olga: Életem szörnyű naplója

Olga 18 évesen fogott az íráshoz. Naplója az átélt borzalmak felidézése, kommentálása, s megválaszolatlan kérdések sokasága.

Fontos kortörténeti dokumentum ez a holokausztkutatóknak, mindnyájunknak, akik azon munkálkodunk, hogy a múltat ne lehessen elfeledni, meghamisítani, s bűnei ne ismétlődhessenek meg soha többé.

Imádott szüleinek írja a naplót, akiket soha nem lát viszont. Sorsuk a megsemmisítettek tragédiája, akik nem tudták fájdalmaikat, szenvedésüket elmondani, kibeszélni senkinek.

A borzalmak sorát kellett megtapasztalnia élete, ifjúsága legszebb éveiben: a zsidótörvényeket, az 1944. március 19-i német megszállást, mely a Sztójay-kormány támogatásával történt, a sárga csillag kötelező viselését, a zsidó vallásúak diszkriminálását, megaláztatását. Olga átélte keresztény barátai, barátnői, a szomszédaik elfordulását, a gettóba zárást, családjuknak a miskolci téglagyárba hurcolását, a férfi családtagok behívását munkaszolgálatra.

Ekkor még csak 17 éves volt. Naplójában részletezi, hogy a magyar csendőrök gonoszsága mindent felülmúlt. Bűnük nem kevesebb, mint a németeké.

A miskolci transzporttal 1944. június 14-én érkezett Birkenauba. Három hónapot töltött ott.

Leírja, hogy állatként éltek ott, éheztek, fáztak, szenvedtek a szomjúságtól, elmeséli, miként zajlott le a táborban a fertőtlenítés. A fertőtlenítőből általában a gázkamrába vezetett az út, de ő megmenekült ettől. Helyette hosszú szenvedés, ütlegelések, kínzások vártak rá és életben hagyott sorstársaira. Engedtessék meg, hogy a borzalmak, a kínzások módszereit ne részletezzem.

Tudták a németek, hogyan lehet alaposan megkínozni a zsidókat – írja. Nem kímélték a cigányokat sem. Elevenen máglyán égették el őket.

A következő koncentrációs táborban, Allendorfban a körülmények egy kicsit jobbak voltak. Birkenauban 1000 deportált volt egy barakkban, s az emberek az üres, csupasz padlón feküdtek. Allendorfban 16-an voltak egy szobában, ahol ágyat, szalmazsákot és két takarót kaptak fejenként. De a kínzás módszerei mindkét helyen azonosak voltak.

Külön történet, Olga hogyan tudta megúszni a kontrollokat, a motozást, hisz mindig egy hajszálon s isteni szerencséjén, remek ötletein, cselein múlt csupán, hogy nem találták meg a naplóját. Mert ha a németek kezébe kerül, megölték volna a „mesélő lányt". Hisz senki nem dokumentálhatta, mit csináltak a táborokban a zsidókkal.

Ahogy közeledett a front, az őrök egyre kegyetlenebbül bántak a foglyokkal, s ez már részükről nemcsak bosszú volt az elvesztett háborúért, hanem a féktelen zsidógyűlölet kifejezésre juttatása is.

Olga folyton felteszi a kérdéseket, melyeket azóta sem válaszolt meg senki: Hogy fordulhatott elő mindez a 20. században? Hogy tűrte el a világ? Hol volt az Isten?

Egyre erősödnek a bombázások, s a táborlakók azon polemizálnak odabent, vajon ez nekik a szabadulást vagy a halált hozza-e. A németek nem fognak a tetteik után nyomokat, bűnjeleket hagyni, az biztos.

Néha úgy érzi, a halál megváltás lenne számára, s a többiek is egyetértenek vele ebben.

A németek elmenekültek a felszabadítók közeledésének puszta hírére. A tábor lakói szabadon mehettek, ahova tudtak.

Egy éve vártak a zsidók e pillanatra, a felszabadulásukra, s most nem tudták, mit kezdjenek vele.

A szabadság, az emberhez méltó élet, a család szentsége, a boldogság már kitörlődött a tudatukból. Csak a fogalmak maradtak meg, a tartalmat újra fel kellett építeni.

Októberben Allendorfból 13-an elindultak haza, Magyarországra gyalog, köztük volt ő is.

Az amerikaiak zónájába kerültek, s örömüket nem lehetett szavakba önteni.

November közepére értek Magyarországra. Gleichenből amerikai segítséggel vonaton jöttek, de ezek már a boldogság szerelvényei voltak, bár a zsidók a vagon szót mindörökre törölték a szókincsükből.

Olga az utolsó oldalakon a szüleire emlékezik, apja halálának körülményeire, amelynek hiteles történetét csak jóval később tudta meg egy szemtanútól.

Az egész napló nemcsak a náci korszak dokumentálása, hanem egy fiatal nő szeretethimnusza is, egy olyan nőé, akinek minden gondolata a szülei, a férje, a leánya, az unokája körül forog. Úgy szeret, ahogy csak egy jiddise máme tud.

Példaértékű, ahogy a nők generációkon át továbbadják azt a féltő szeretetet, gondoskodást, azokat a tiszta, mély érzéseket, amelyek eredendően jellemzik a zsidó családanyát, a zsidó nőt. Ez nehezen tanulható, tanítható, ez veleszületett képesség. Szenvedés, túlélési ösztön, élni akarás, szeretet – valójában erről szól a napló.

Lázár Olga ma 93. évében jár, sikeres kozmetikusként tevékenykedett Miskolcon, tisztességesen felnevelte lányát, nagyszerű feleség volt és csupa szív nagymama. Fájó emlékeiben őrzi a sorsát meghatározó évek történéseit, s naplójában örökül hagyja ránk érzelemgazdag, szenvedéssel, megaláztatással teli életét, szociális érzékenységét, mellyel kivívja az utókor tiszteletét és elismerését.

Dr. Steinerné dr. Molnár Judit

Lázár Olga néhány nappal ezelőtt elhunyt, így sajnos nem olvashatja a róla megjelent cikket.

APRÓ-HIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő–szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Közös képviselet, társasházkezelés, ingatlanközvetítés, ingatlankezelés Budapesten. Dr. Bíró Anna, 06-70-505-9394, 06-70-383-5004, info@drbiroanna.hu

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, névjegykészítés, diplomakötés, könyvnyomtatás a Mammut III. em. 312-es üzletben és a Balogvár u. 1. alatt. Messinger Miklós, +36-20-934-9523, rcontact@t-online.hu

Órajavítás, faliórák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

GÁBOR ESZMERALDA becsűsműgyűjtőnő múzeumok számára is készpénzért vásárol festményeket, bútorokat, ezüsttárgyakat, evőeszközöket, aranyakat, szobrokat, porcelánokat. Kiszállás díjtalan: 06-1-789-1693, 06-30-898-5720.

Halálozás

Siófokon kísérték utolsó útjára Rothschild Imréné született Weiszenstern Gabriellát, aki 96 éves korában adta vissza lelkét Teremtőjének. Hagyománytisztelő asszony volt. A holokausztot a Bethlen téri szükségkórházban ápolónőként vészelte át. Gyászolják: gyermekei, Flóra és Pali, unokái, Benjámin, Lizi és Lea, menye, Csilla, valamint rokonai és tisztelői.

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829
E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu
Főszerkesztő: Kardos Péter
Olvasószerkesztő: Gábor Zsuzsa
Kiadótulajdonos: Mazsihisz
Előfizetési díjak:
Belföldön: 1 évre 4800 Ft
Külföldre 6800 Ft/év
USA és Izrael: 7500 Ft/év
Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.
OTP bankszámlaszám: 11707024-22118480
OTP SWIFT kód: (BIC) OTPVHUHB
IBAN: HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál.
Postacsekk: 11707024-22118480
Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk intézése a 06-(1)-767-8262-es számon.
Szedés, tördelés: WolfPress Nyomdaipari Kft.
Nyomdai munkák: mondAt Kft., www.mondat.hu
Felelős vezető: Nagy László
ISSSN 0133-1353

Slachta Margit: egy rendkívüli pálya

Slachta Margité (Kassa, 1884. szeptember 18. – Buffalo, 1974. január 6.) az egyik legizgalmasabb politikusi pálya a 20. századi Magyarországon.

Szerzetesnő, rendalapító, keresztény politikusnő létére feminista volt. Legitimista, de ugyanakkor szociálisan érzékeny, aki gyakran került összeütközésbe egyházi elöljáróival. Ő volt az első női képviselő, akit azonban a férfipolitika világában nem vettek komolyan.

De haladjunk sorjában. Slachta Margit lengyel származású nemesi családban született, amint azt a neve is mutatja (a vezetékneve lengyelül nemest jelent). Családjában öt lánytestvér érte meg a felnőttkort. Apja, Slachta Kálmán a Kassai Takarékpénztár vezérigazgatója volt, aki a század elején belebukott néhány könnyelmű üzletbe. A család ezután kivándorolt Amerikába, Margit kivételével, aki ekkor már elvégezte a kalocsai tanítóképzőt. Rövidesen abbahagyta a tanítást, és szociális nővérként kezdett dolgozni. A szociális munkával egy előadáson ismerkedett meg. Az Országos Katolikus Nővédő Egyesület Berlinbe küldte szociális tanfolyamra, ahonnan hazatérve az elsők között lépett be a Farkas Edit által alapított Szociális Missziótársulatba.

Az első világháború kitörése után A Keresztény Nő című katolikus egyesületi lapot szerkesztette, aminek a neve a későbbiekben Magyar Nőre változott, s alcíme szerint a keresztény feminizmus lapja volt. 1920-ban a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja jelöltjeként választották képviselővé, és lett a nemzetgyűlés első női tagja. Ez az időszak 1922-ig tartott. 1923-ban néhány társával elhagyta a Szociális Missziótársulatot, és létrehozták a Szociális Testvérek Társaságát.

A második világháborúban a zsidómentést tekintette fő feladatának, és a keresztény értékrend közvetítésével igyekezett ellensúlyozni a hitleri propagandát. Tiltakozott a körösmezei deportálások ellen, miután a helyszínen győződött meg azok embertelenségéről. 1943-ban Rómába utazott, hogy XII. Pius pápát cselekvésre bírja, miután a szlovák állam bejelentette a teljes zsidótlanítást. A vészkorszakban a szociális testvérek rendházában bújtattak zsidókat, köztük Heltai Jenőt és Radnóti Fannit.

Slachta Margit nőmozgalma, a Keresztény Női Tábor az 1947-es választásokra párttá szerveződött, és rögtön négy helyet szerzett a parlamentben. Ekkor azonban már állandó konfliktusai voltak a kommunistákkal. Utolsó felszólalását 1948. június 16-án tartotta az egyházi iskolák államosítása ellen.

Mivel ezután a mentelmi jogát is felfüggesztették, a letartóztatástól való félelmében húgával együtt Ausztriába szökött. Innen továbbutazott Amerikába.

Buffalóban hunyt el, a Szociális Testvérek Társaságának egyik rendházában. Izrael Állam 1969-ben a Világ Igazának ismerte el.

Sztakó Zsolt/felvidek.ma

IMAIDŐK

Templomok	Péntek este Febr 15.	Szombat reggel Febr 16.	Péntek este Febr 22.	Szombat reggel Febr 23.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	17.00	8.00	17.10	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	17.00	8.00	16.50	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	17.00	9.00	17.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	17.00	9.00	17.15	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		9.30		9.30
Pesterzsébet (Vörösmarty u. 8.)	17.00		17.00	
Vidéken				
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00		17.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.30	9.30	17.30	9.30
Debrecen (Pásti u. 4.)	17.00	8.00	17.00	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	17.00	8.00	17.00	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	16.45	8.00	17.00	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	17.30	8.30	16.45	8.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	

A zuglói körzet pénteki (17.30) és szombati (9.30) istentiszteleteit továbbra is a Scheiber-iskolában tartja (XIV. ker., Laky Adolf utca).

NAPTÁR

Február 15. péntek	Ádár 1,10.	Gyertyagyújtás: 4.48
Február 16. szombat	Ádár 1,11.	Szombat kimenetele: 5.55
Február 22. péntek	Ádár 1,17.	Gyertyagyújtás: 4.59
Február 23. szombat	Ádár 1,18.	Szombat kimenetele: 6.05

2018-ban rekordot döntött a megölt zsidók száma

A Nemzetközi Holokauszt Emléknap alkalmából Izrael diaszpóraügyi minisztere, Naftali Bennett a heti kabinetülésen prezentálta a 2018-as globális antiszemitizmust vizsgáló jelentését, és kiemelte minisztériuma legfontosabb kezdeményezéseit az antiszemitizmus elleni harc terén.

„Izrael Állam erős és biztonságos ország, szuperhatalom a terrorizmus elleni küzdelemben, és a mi felelősségünk, hogy segítsünk a diaszpórában élő több millió testvérünknek, akik egyre több antiszemita bűncselekménnyel szembesülnek”, kommentálta a jelentést *Bennett*. „2018 rekordmagas eredményt hozott az utcán, az interneten és a politikai színtéren tapasztalható antiszemitizmusban a világ minden táján. Ebben az esztendőben volt a legnagyobb az antiszemita támadásokban meggyilkolt zsidó áldozatok száma az 1990-es évek óta. A Diaszpóraügyi Minisztérium folytatja a munkát, hogy hidat képezzen a zsidókkal a világ minden táján, valamint arra fog törekedni, hogy felszámolja az antiszemitizmust jogi, diplomáciai és nyilvános diplomáciai csatornákon keresztül. Különösen ezen a héten, amikor a világ a Holokauszt Emléknapot tartja, cselekvésre szólítom a világ különböző országainak kormányait: szabaduljanak meg az antiszemita közösségektől, és álljanak ki keményen a zsidók elleni gyűlölettel szemben.”

A jelentés főbb megállapításai:

1. 2018-ban 13 zsidót gyilkoltak meg 3 halálos antiszemita támadásban. Az argentin zsidó közösség elleni 90-es évekbeli atrocitások óta nem volt ilyen magas az antiszemita akciók során megölt zsidók száma.

2. Az antiszemitizmus rekordszintet ért el az utcákon és az interneten. A zsidók elleni támadások mintegy 70%-a Izrael-ellenes természetű volt, ehhez két fejlemény járult hozzá: az amerikai nagykövetség áthelyezése Jeruzsálembe és a Hamász által irányított határ menti „Visszatérés Menete” zavargások.

3. A korábbi évekkel ellentétben, amikor az iszlám antiszemitizmus jelentette a legfőbb és legnagyobb veszélyt a zsidó közösségekre, 2018-ban már a neonácik és a fehér felsőbbrendűek vezette szélsőjobboldal, különösen az Egyesült Államokban és Európában.

4. Franciaországban az előző év antiszemita támadásainak figyelemre méltó csökkenése után a kormányzati intézkedésekben és a biztonsági szerepvállalásban bekövetkezett változás miatt 69%-kal emelkedtek a zsidók elleni incidensek.

5. Az Egyesült Királyságban az antiszemita atrocitások mindenkori rekordot döntöttek; a Munkáspárt körüli antiszemitizmus miatt jelentős számú zsidó fejezte ki mély aggodalmát a közösség jövője iránt az országban.

6. Az Európai Unió által végzett felmérésből kiderül, hogy az európai zsidók 85%-a úgy véli, országában problémát jelent az antiszemitizmus, 89%-a szerint az elmúlt öt évben az antiszemitizmus nőtt, és ennek eredményeként 38%-uk fontolgatta vagy fontolgatja a kivándorlást. A felmérés azt is kimutatta, hogy az incidensek 80%-át nem jelentették a hatóságoknak.

7. Az antiszemitizmus IHRA (Nemzetközi Holokauszt Emlékszövetség) által meghatározott definíciója az antiszemita megnyilvánulások és cselekmények megítélésének nemzetközi szabványává vált. A definíciót 2018-ban további 6 ország fogadta el, azaz eddig 12 ország ratifikálta: Izrael, Nagy-Britannia, Ausztria, Skócia, Románia, Németország, Bulgária, Litvánia, Macedónia, Hollandia, Szlovákia és Moldova.

Netanjahu a jelentésre reagálva azt mondta: „A jobboldali antiszemitizmus nem új jelenség. Ami újdonság Európában, az az iszlám antiszemitizmus és a szélsőbaloldali antiszemitizmus kombinációja, amely magában foglalja az anticionizmust is.” Példaként Nagy-Britanniát és Írországot hozta fel. „Micsoda szégyen”, tette hozzá.

A Holocaust Memorial Day Trust új felmérése szerint 20-ból 1 brit felnőtt nem hiszi el, hogy a soá valóban megtörtént.

Továbbá a felmérésben megkérdezett több mint 2000 személy közel kétharmada nem tudta megmondani, hány zsidót gyilkoltak meg a második világháborúban, vagy jelentősen alábecsülte a holokauszt során megöltek számát.

Olivia Marks-Woldman, az intézmény vezérigazgatója az eredményeket sokkolónak nevezte.

ujkelet.live

Az argentin zsidó közösség elleni legnagyobb merénylet a 90-es években

70 évesen is napi négy órát gyakorolt a tükör előtt

32 éve hunyt el Rodolfo, a világhírű bűvész, érdemes és kiváló művész. Művészetét nem a varázslás, a sámánság jellemezte, hanem a küzdelem, az akaraterő, a kemény munka eredményeként létrejött csoda – írja az MTI.

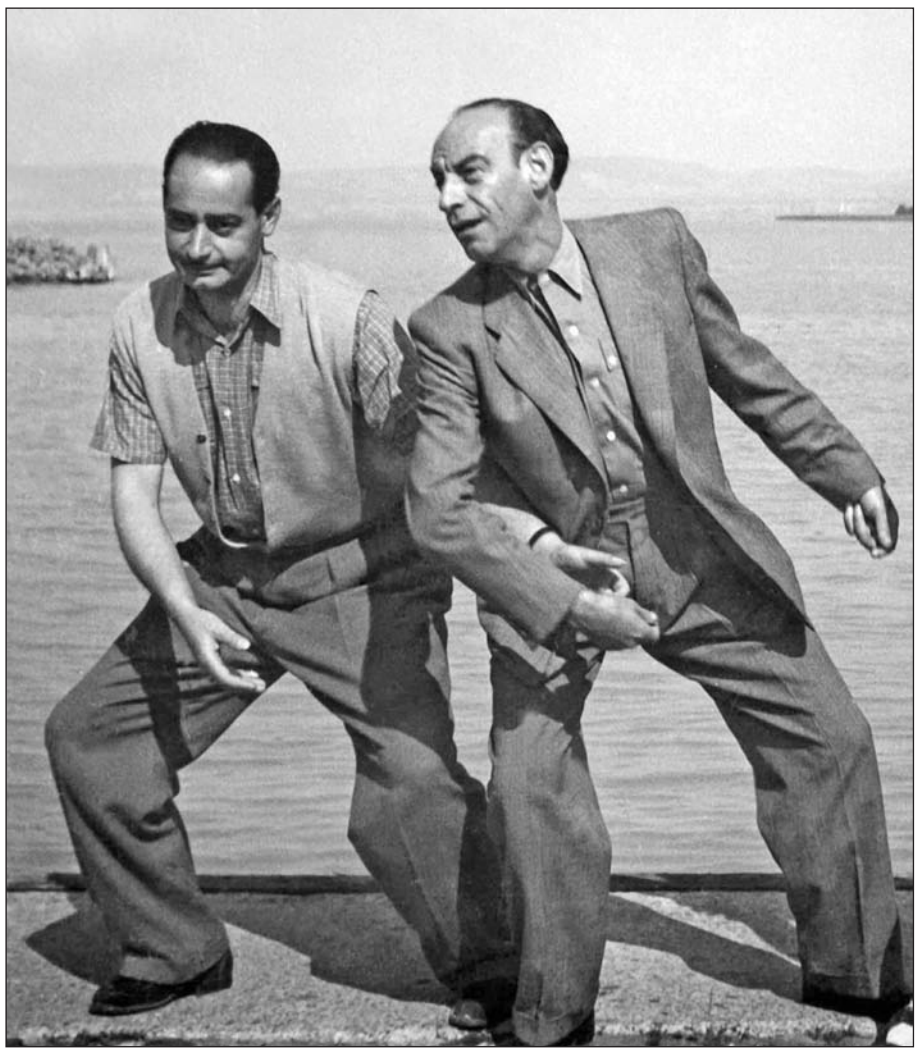

Rodolfo és Latabár Kálmán

Rodolfo, azaz Gács (eredetileg Gross) Rezső Budapesten, egy nyomdai betűszedő fiaként látta meg a napvilágot. Tizennégy éves korában inas lett egy úridivat-üzletben, majd segéd, végül üzletvezető. Tanult szakmája a férfifehérneműszabászat volt. Bűvész pályafutása 1924-ben kezdődött, amikor kimentett a Dunából egy fuldokló kínai gyöngyárust, aki hálából megtanította egy trükkre. A számot másnap bemutatta barátainak a Mátyás téren, ahol felfigyelt rá Ódry Zuárd, a Magyar Mágusok Szövetségének elnöke. Pártfogásába vette, és évekig tanította. 1929-ben első önálló fellépését is mestere menedzselte, ekkor kapta tőle a Rodolfo művésznevet is.

Bátyja ötletére elvégezte az artistaképzőt, és 1931-ben hivatásos artista lett. A Fővárosi Nagycirkuszban mutatkozott be, attól kezdve a profi bűvészt a főváros számos ismert és kedvelt mulatóhelyén (Arizona, Clarusse, Alpesi Falu, Moulin Rouge) szerződtették hosszabb-rövidebb időre. 1935-ben feleségül vette Nádor Olgát, akivel több mint ötven évig harmonikus életet éltek. 1939-ben önálló revücsapatot alakított a két Latabárral (Árpád és Kálmán), Feleki Kamill-lal és Alfonzóval, velük járta be a Balkánt és Egyiptomot. A világháború idején munkaszolgálatra vitték.

1945-ben az Országos Artista Egyesület elnökségi tagjává választották. Az egyesület elnöke magyar név választására szólította fel, ekkor változtatta családi nevét Gácsra. 1948-tól művésztársával, Alfonzóval lépett föl, majd 1950-től a Latabár-brigád tagjaként haknizott országszerte.

1956-ig nyolc éven át volt az Artista Akadémia, illetve az Állami Artista Iskola tanára. Az 1960-as évektől tagja az Artistaképző Intézet állami vizsgabizottságának. 1956 után a Szovjetunió nagyobb városai (Moszkva, Leningrád, Riga) mellett meghívást kapott Párizsba, Londonba, Brüsszelbe, Luxemburgba és Zürichbe. 1967-től állandó meghívottként vett részt a bűvészek világkongresszusain.

Több könyvet is írt, a legismertebb a Vigyázat, csalok! (1959) és a Vigyázat, most nem csalok! (1987). A szakmai titkokat felfedő Rodolfo Bűvészkönyvet (1963) sokan olvasták, sok gyermek kedvenc játéka volt az általa összeállított bűvészládika. A Füles rejtvényújságban évtizedeken át vezette a bűvésztrükkök rovatát. A televíziózás hőskorában több műsora is volt, köztük a Bűvészettörténet és a Fejezetek a Cirkuszlexikonból című sorozat.

Nemcsak kézügyességével és színpadi zsebtolvajlásaival kápráztatta el a közönséget, hanem gondolatolvasásával és szuggesztiós mutatványaival is. Mintegy ötezer mutatványt és kombinációt ismert. Életformává vált szakmáját soha nem hagyta abba, még hetvenéves kora után is napi négy órát gyakorolt tükör előtt állva. Utolsó fellépése 1986. január 13-án volt a Mikroszkóp Színpadon. Egy év múlva, 1987. január 25-én hunyt el.

Az érdemes művész kitüntetést ötvenedik születésnapja alkalmából (1960) kapta meg, nyugdíjba vonulásakor (1971) pedig a kiváló művész kitüntető címet, elsőként az artisták közül. 1962-től a Magyar Cirkusz és Varieté Vállalatnál (MACIVA) állt alkalmazásban, és jelentős érdemeket szerzett az új Fővárosi Nagycirkusz helyreállításában (1971). 1980-ban SZOT-díjjal tüntették ki.

Minden idők egyik legnagyobb kézügyességi bűvésze rengeteg trükköt ismert a bűvészet minden területéről, ezek közül – saját elmondása szerint – körülbelül ezret tudott bármikor színpadképesen. Művészetét nem a varázslás, a sámánság jellemezte, hanem a küzdelem, az akaraterő, a kemény munka eredményeként létrejött csoda. Hitvallása szerint „az a művész, aki meg van magával elégedve, az nem művész többé. Az meghalt.”

...és ideje van a nevetésnek

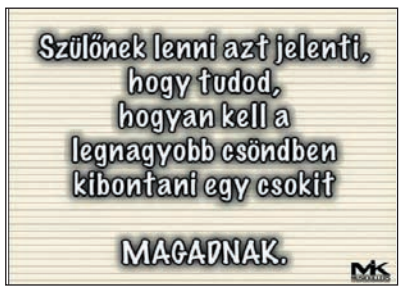

SPÁNN GÁBOR

Jobbegyenes

Szegény sorsú atomfizikus nehézvízzel főz, és probléma nélküli ország semmiségen csámcsog. Mondja a szatócsbölcsesség.

Véleményem szerint Magyarország gond és probléma nélküli hely, merthogy ránk tapasztalatom szerint a mondás igaz. Aki figyelemmel kísérte az írott és elektronikus sajtó híreit nemrégiben, az észrevehette, hogy szinte mindennap a gázcsapból is Sneider Tamás feleségének karlendítése folyt.

Az történt ugyanis, ha valaki mégis elmulasztott volna egy erről szóló kommentárt, hogy az ifjú pár esküvőjén a Jobbik elnöke feltehetően borgőzös állapotban nyakába vette újdonsült hitvesét – akinek arca nagy sajnálatomra csupán sakktáblát mutatott, mert kikockázták –, és az ifjú ara náci köszöntésre hajazó karlendítéssel köszöntötte a vendégeket. A többször égnek lendített jobb kéz mozdulata szinte minden nap látható volt valamelyik híradóban. Ettől a perctől kezdve Magyarországon több millió szakértője akadt a Harmadik Birodalom szokásrendjének. Történészek, politológusok, szociológusok, művészek és celebek estek egymásnak az ügyben, hogy most Sneider (nem Fáni!) felesége tudatosan hozta-e vissza a rossz emlékű náci köszöntést a köztudatba. Az egyik tábor szerint emiatt a Jobbik frissen választott elnökének azonnal le kell mondania, valamint valamennyi baloldali pártnak meg kell szakítania minden együttműködést a Jobbikkal. Ahogy ez lenni szokott, ezután elkezdődött a „hochmecolás”. Az érintett férj először kínosan kerülte a megszólalást, majd amikor rákényszerült, akként védekezett, hogy ez nem volt más, csak egy italos este rossz vicce, és különben is hitvese kézmozdulata nem volt azonos az elfogadott náci köszöntéssel. Hallottam olyan szocialista véleményt, hogy sebaj, ez ugyan illetlenség, de ettől még az együttműködés fontos kérdésekben marad. Számomra ez dekódolva azt jelenti, hogy az általam is becsült politikusok akár Sneider Tamás hátán is, de mindenképp be akarnak gyalogolni a képviselőségbe. Jómagam hobbiból évtizedek óta tanulmányozom a Harmadik Birodalom történetét. Bizonyítani tudom, hogy a karlendítés Hitler 1933-as hatalomra jutását követően Németországban általánossá vált. Az eredetileg amerikai találmányú mozdulatot Hitler és Mussolini egymás között alkalmazta, és innen kezdve a náci Németország valamennyi köztisztviselője, pártszolgálatosa és egyenruhása követte őket.

Az 50-es években jókat derültünk azokon a propagandisztikus szovjet filmeken, ahol második világháborús jelenetben tábornokok parancsára a szabályos német egyenruhás tisztek 45 fokos szögben kinyújtott jobb kézzel azt felelték: Heil Hitler! Tovább genyerál!

Az 1970-es évek végén futott az MTV-ben a Tavasz 17 pillanata című nagy sikerű filmsorozat, melyben egy szovjet hírszerzőtiszt beépül a Gestapo felső vezetésébe. Kedd esténként az aktuális részlet vetítésekor kiürültek az utcák. A film főszerepét az akkori idők szovjet George Clooney-ja, a jóképű Tyihonov játszotta, akibe szerelmes volt a fél béketábor.

Zárt ajtók mögött járta egy anekdota. A film narrátora a kellemes hangú Both Béla volt, és vacsora közben őt utánozva meséltük egymásnak a szöveget: Stirlitz Standartenführer (a film főszereplője) aznap is elegánsan, fitten bevonult a Gestapo főhadiszállására, és a földszinti rádiós szobában kb. 30 SS-tisztviselő jelenlétében nagyot köszönt: Dobrij gyeny, továrisi! Stirlitz azonnal érezte, hogy lebukott...

Ez jutott eszembe Sneiderék „malőrje” kapcsán. Én kérem kijelentem, hogy egyáltalán nem vagyok fölháborodva, és nem csodálkozom. Lehet, hogy az asszonyka karlendítése vicc volt, de lehet, hogy nosztalgiázni akart. Mindenesetre rosszul csinálta, de sebaj, van még ideje gyakorolni.

Én elhiszek mindent: több ezer hektárnyi földet legjobban szerintem is egy körömépítő tud megművelni. A rabszolgatörvénnyel csak szívességet tesznek a munkásosztálynak, hogy ne kelljen pironkodni feketemunka okán. Sneiderné pedig bizonyára gyógytornásza tanácsára lendíti a nácikéhoz hasonló módon a kezét reumás fájdalmai ellen.

Na és még valami! Innen üzenem a ma már csak földalatti mozgalomként működő igazi vérkommunistáknak, hogy nyugodtan használják a Magyar Kommunista Párt megalakulásakor divatban volt köszönést: magasba emelt kar, ökölbe szorított kézfej. Ez tudniillik azt jelképezi, hogy a magyar munkás annyi minden jóban részesült regnáló kormányunktól, hogy nem akar semmit elveszteni a kapott kedvezményekből...

Unokák jönnek-mennek!

ÖNINTERJÚ

– Ez a jó, rabbi úr! Ma már nincsenek határok!

– Ez tényleg jó, de nem erre gondoltam! Hanem az unokákra!

– **Unoka az unoka! Nemde?**

– Igen! Csak én a nácik azon unokáira gondoltam, akik a német Tübingenből idejöttek, és sírva kértek bocsánatot tőlünk nagyapáik háborús bűneiért!

– **Ez tényleg szép volt, meghatódtam!**

– A másik unokacsoport a „kitörés napján” a Városmajorban tüntetett, némi zsidózással vegyítve!

– **Ez már kevésbé volt megható!**

– Nekem igen, mivel pont azon a helyen „emlékeztek”, ahol nagyanyámat és a kórház többi betegét meg az orvosokat ezek szellemi elődei, Kun páterék meggyilkolták!

– **De hogy engedélyezhették ezt?**

– A miniszterelnökünk ebben ártatlan, mert ő már évekkel ezelőtt megmondta, hogy itt többet náci vonulás nem lesz! Ezért a Várból a Városmajorba küldte őket! Hogy ne is lássa ezt a bandát!

– **Jó, de ő azt is mondta, hogy ne arra figyeljenek, amit mond, hanem amit csinál!**

– Hát csak nem képzeli, hogy ő beavatkozik a rendőrség dolgaiba! És különben is! Szólásszabadság van, hát csak nem várja el tőle, hogy ezt korlátozza???

– **Hát akkor?**

– A tübingeni unokáknak üzenném, hogy nemes küldetésükbe próbálják meg bevonni a városmajori unokákat is!

– **És mit üzen a miniszterelnökünknek?**

– Ne azt figyelje, amit csinálok, hanem amit mondok!

Kardos Péter